

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

DENİZLİ

Yerel Tarih ve Kültür Dergisi

Sayı: 28 (Mayıs-Ağustos 2011)

Denizli'de futbol

BENİM NÂÇİZ
VÜCUDUM ELBET
BİR GÜN TOPRAK
OLACAKTIR, AMA
TÜRKİYE
CUMHURİYETİ
İLELEBET PAYIDAR
KALACAKTIR..

GEÇMİŞTEN
GÜNÜMÜZE
DENİZLİ
DERGİSİ

ÖĞRENCİLERİMİZE
BURSLAR

SOSYAL
ETKİNLİKLER ve
GEZİLER

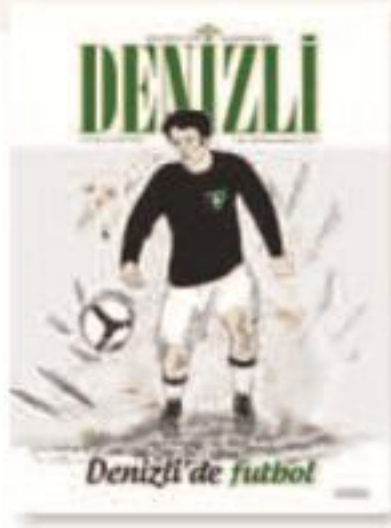
EĞİTİM ve KURSLAR

ŞANATA DESTEK ve
DOĞAYA SAYGI

CAFER SADIK ABALIOĞLU
EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

Geçmişten Günümüze
DENİZLİ

CAFER SADIK ABALIOĞLU
EĞİTİM VE KÜLTÜR YAKFI
ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
M. Ali Abalıoğlu

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Ömer Gökmen

YAYIN DANIŞMANI
Prof. Dr. Önder Göçğün

EDİTÖR
Doç. Dr. Süleyman İnan

YAYIN KURULU
Önder Göçğün
Ömer Gökmen
Süleyman İnan
Metin Türkteş
Şerif Kutlucađ
Faruk İnceođlu
Mehmet Korkutalp

KOORDİNATÖR
M. Ercüment Erdem

TASARIM - UYGULAMA
MacArt Tasarım
Grafik •Fotograf •Web

BASKI
Gülermat Matbaacılık

İLETİŞİM
Sümer Mahallesi
Çal Caddesi No: 116
Denizli
Tel : 0 258 268 28 50
Fax : 0 258 268 28 55
www.csavakft.org.tr

YAYIN TÜRÜ
Yerel süreli
Dört aylık yerel tarih ve kültür dergisi
<http://dergi.csavakft.org.tr>

Yazılar, yazarların yasal sorumluluğu alıncadır. Yayınlanmak üzere gönderilen yazılar iade edilmez. Dergide yayımlanan yazı ve dökümanların tamamının veya bir kısmının yeniden yayımlanması için izin gerekmektedir.

Dergi ücretsizdir.

EDİTÖRDEN

Merhaba

Nihayet oldu. Bu dergi hareketi başlamazdan evvel, -yaklaşık on yıl önce- ne tür yazılar olmalı diye konuşurken hep istenen bir konuydu; Denizli'de futbol. Yazılmıyordu yazılmasına ama Denizli'de futbol sadece Denizlispor'la sınırlı değildi. Bu yüzden daha öncesine gitmek gerekiyordu. Bazı görüşmeler yapıldı eskilerle, bunlar kayıtlara da alındı ama bir türlü istediğimiz biçimde derli toplu sayılmazdı yazdıklarımız. Nihayet şimdi, özellikle Ömer Gökmen ve Prof. Dr. Önder Göçğün'ün gayretleriyle içimize sinecek bir dosya ile karşınızdayız. M. Ali Abalıoğlu'nun teşvikini de unutmayalım tabii.

Dosya konumuzda Denizli'deki futbolun tarihinin, daha Osmanlı devrinde Birinci Dünya Savaşı devam ederken o hengâmede 1915'te kurulan Denizli Gençler İdman Kulübü'yle başladığını göreceksiniz. Öyle hemen şaşırmayınız; bu tarihte kulübün kurulmasının amaçlarından biri de, spor sayesinde gençlerin savaşa hazırlanmasıdır. Sonra 1920 ve 30'lu yıllara gideceğiz. Profesyonel yerine 'sanatkâr', amatör yerine 'heveskâr' denildiği yıllardır, bu dönem. Birkaç yazımızda da, Denizli'deki "heveskâr" takımların hikâyelerini bulacaksınız. Nihayet, 1950 ve 60'lı yıllarda profesyonelliğe doğru adımlar atan o heyecanlı devrin hoş anlarıyla karşılaşacaksınız. Sözün özü, özgün ve içerikli yazılarla Denizli tarihine not düşülecek bir dosya sunuyoruz önünüze. Hem de sayfa kenarlarındaki nostaljik bir albüm eşliğinde... Bütün bunlara rağmen Denizli'de futbola dair söylenmeyen başka şeyler muhakkak vardır ve bunlara da müstakil yazılar olarak önümüzde sayılarda yer vermeyi düşünüyoruz.

Gelecek sayıda daha heyecan dolu konularla görüşmek üzere...

Süleyman İnan

İÇİNDEKİLER

- 2 - 5 "1915 Denizli Gençler İdman Kulübü Nizamnamesi"
Zülâl Keleş
- 6 - 11 Denizli'nin Futbol Tarihi
Önder Göçğün
- 12 - 15 Denizli'mizde Bir Zamanlar Futbol
Seren Er
- 16 - 21 Denizli Futbolunun Simge İsmi: "Yakup bey"
Ömer Gökmen
- 22 - 25 Bir Futbol Duayeni: "Fuat Özen"
Ömer Gökmen
- 26 - 29 Denizlispor'un 1 No.lu Üyesi: "Attila Sayner"
Ömer Gökmen
- 30 - 31 Buldan'da futbol ve aşkı.. "Mustafa Kınacı"
Suavi Uyum
- 32 - 33 Sarayköyspor
- 34 - 35 Buldanspor
Suavi Uyum
- 36 Tavas Gençlikspor
Mehmet İnan
- 37 Kalespor
- 38 - 39 Pas Verme Vahap, Kendin Dail..
Mehmet Korkutalp
- 40 Denizli'de Futbolun Gelecek Perspektifi
Çağdaş Mavioğlu

Denizli Futbol Tarihi'ni Değiştirecek
Bir Belge:

“1915 DENİZLİ GENÇLER İDMAN KULÜBÜ NİZAMNÂMESİ”*

Yrd. Doç. Dr. ZULAL KELEŞ

Pamukkale Üniversitesi Öğretim Üyesi

Futbol oyununu ilk defa kimsenin oynadığına dair tartışmalar sürüp gitmektedir. Ancak Türkler arasında en azından XI. yüzyılda oynandığını bildiğimiz “tepük” oyunu hem şeklen hem de kuralları bakımından bugünkü futbol oyununa oldukça benzemektedir¹. Bugünkü şekliyle futbol, ilk olarak İngiltere’de oynanmış, XIX. yüzyıl ortalarından itibaren Batı’da futbola büyük rağbet gösterilmiş ve kurallara bağlanarak, kulüp takımları arasında oynanmaya başlanmıştır. Aynı dönemde Türkiye’de yaşayan ve ticaretle uğraşan yabancılar (özellikle İngilizler); ardından da gayrimüslim vatandaşlar arasında futbol, tenis ve basketbol gibi, alanda spor faaliyetleri yaygınlaşmıştır.

Türkiye’de futbol ilk defa 1890 yılında İzmir’de oynanmıştır. Bu tarihlerde İzmir-Bornova’da bulunan özellikle pamuk ve tütün ticaretiyle meşgul olan İngiliz aileler arasında oynanan futbol, daha sonra İzmir’deki Rum ve Ermeni vatandaşlar ile İtalyanlar gibi diğer yabancı aileler arasında yaygınlaşmıştır. İzmir’den İstanbul’a giden bazı İngiliz aileler, futbolun burada da tanınmasını sağlamışlardır². Türkiye’de ilk kulüpleşme faaliyeti de yine

Pek çok kitapta, İstanbul ve İzmir gibi büyük merkezlerden sonra Anadolu’da faaliyete geçen ilk idman kulübünün, 20 Ocak 1921 tarihli Trabzon İdman Ocağı olduğu belirtilmiştir. Oysa ekte sunduğumuz “Denizli Gençler İdman Kulübü Nizamname-i İdarisidir”, başlıklı belge Denizli İdman Yurdu’nun, şimdiye kadar bilinenden daha önce kurulduğunu göstermektedir. Kocaeli gibi Denizli’de bu konuda ilkler arasında yer almaktadır.

İngilizler ve Müslüman olmayan Osmanlı vatandaşları tarafından gerçekleştirilmiştir. İstanbul’da Moda(1896), Kadıköy(1899), İnegene (1900) ve İzmir’de (Bornova’da) Football and Rugby Club (1899) İngilizler tarafından kurulan futbol kulüpleridir. 1900 yılında İzmir’de kurulan Elpis de Rumlann kurduğu bir futbol kulübüdür. 1899’da İstanbul’da kurulan “Black Stockings Football Club” ise Türklerin kurduğu ilk spor kulübü olarak kabul edilmektedir³. Bugün Üç Büyükdere diye anılan Beşiktaş⁴ Galatasaray ve Fenerbahçe Kulüplerinin kuruluş tarihleri de sırasıyla 1903, 1905 ve 1907’dir⁵.

II. Meşrutiyetin ilanından sonra (1908) yasakların kalkması ve 3 Ağustos 1909’da çıkarılan Cemiyetler Kanunu⁶ diğer cemiyetler gibi futbol kulüplerinin kurulmasına da serbestlik getirmiş ve kulüplerin sayıları artmıştır. İstanbul, İzmir gibi büyük merkezlerden sonra diğer şehirlerde de “İdman ocağı”, “İdman yurdu” gibi adlarla spor kulüpleri faaliyete geçmiştir. 1912’de İzmit’te kurulan Kocaeli İdman Ocağı “İttihat Spor Kulübü” bunlardan biridir⁷. Pek çok kitapta, İstanbul ve İzmir gibi büyük merkezlerden sonra Anadolu’da faaliyete geçen ilk idman kulübünün, 20 Ocak 1921 tarihli Trabzon İdman Ocağı olduğu belirtilmiştir⁸. Oysa ekte sun-

duğumuz "Denizli Gençler İdman Kulübü Nizamname-i İdarisidir", başlıklı belge⁹ Denizli İdman Yurdu'nun, şimdiye kadar bilinenden daha önce kurulduğunu göstermektedir. Kocaeli gibi Denizli'de bu konuda ilkler arasında yer almaktadır.

Elbette arşivlerimizde tasnifler tamamlandıkça bu tarihlerde daha büyük merkezler dışındaki başka illerin de benzeri örgütlenmelere girdiğinin tespiti mümkün olabilir. Zira o dönemde her ne kadar futbol artık bir kültür ve sosyal bir eğlence aracı olmaya başlamış ise de bir taraftan da beden eğitimi ve spor politikasında paramiliter yaklaşımlar devam etmektedir. Nitekim yazımıza konu olan Nizamname'nin Giriş kısmında geleceğin Türk ordusunu oluşturacak gençlerinin her türlü zorluk ve zahmete hazır olma zorunluluğunun vurgulanması bunu açıkça göstermektedir.

Denizli İdman Kulübü kuruluş nizamnamesinin hazırlanıp resmi makamlara sunulduğu 1915 yılı, I. Dünya Savaşı'nın devam ettiği bir dönemdir. Dolayısıyla kulübün faal bir şekilde çalışmasına imkân veren bir dönem değildir. Bu nedenle olsa gerektir ki Denizli İdman Kulübü'nün kuruluş tarihiyle ilgili olarak 1920 ve 1922 yıllarından söz edilmektedir¹⁰. Bu konuda, Denizli'nin seçkin simalarından o yıllarda Numûne-i Terakki Mektebi, Beden Eğitimi Öğretmeni olan ve Denizli futboluna büyük katkılarda bulunan Nâfi Yaman, kendisine sorulan Denizli'de ilk Spor Kulübü ne zaman kuruldu? sorusuna "Denizli'de 1920 yılında ilk resmi sportif kulüp kuruldu. Adı İdman Yurdu idi. Denizlide spor(futbol) çevre illere göre, çok erken başlamıştır."¹¹ cevabını vermiştir. Bu söze kabılmamak mümkün değildir. Zira Denizli'nin Türkiye'de ilk futbolun oynandığı kabul edilen İzmir'e yakınlığı, tren yolunun ulaşımı kolaylaştırması ve yetiştirdiği ürünlerin iç tüketim harici kalan kısmını İzmir üzerinden ihraç etmesi nedeniyle futbolla tanışmasının diğer taşra şehirlerinden önce olması

son derece doğal olsa gerektir. Denizli'de spor denince ilk akla gelecek isimlerden biri olan merhum M. Salih Göçgün ise anılarında Denizli İdman Yurdu'nun kuruluş tarihini 1922 yılı olarak belirtmiştir¹². 1922 yılı, aynı zamanda Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kurulduğu ve Türk Sporunun örgütlü ve resmi bir hüviyet kazandığı tarihtir. Her ne kadar 1922 yılına kadar faal olarak çalışmamış ise de Denizli'de örgütlü spor tarihini kulüp nizamnamesine dayanarak, 19 Nisan 1915 tarihiyle başlatmak yerinde olacaktır.

Notlar:

- 1- Kassarlı Mahmud Divan 0 Lügati-İ-Türk Ter-cimesi, Çev. Basım Abalay, TDK Yay.521,386-b.
- 2- Atıf Kahraman, Osmanlı Devleti'nde Spor, Ankara 1995,679.
- 3- Kahraman,675; Fikret Soyer,"Osmanlı Devleti'nde (1839-1908Tanzimat Dönemi) Beden Eğitimi ve Okul Programlarındaki Yer Konusunda Bir İnceleme" Gazl Üniversitesi, Gazl Eğitim Fakültesi Dergisi, XXIV/1,Ankara 2004,217.
- 4- 1903 tarihinde bu edla kurulduktan sonra Osmanlı Beşliktaş Terbiye-i Bedeniyye Cemiyeti, ardından Beşliktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü adını almıştır. Kulüpte önce Jimnastik ve halter dallarına ağırlık verilmiş; futbol şubesi 1911'de oluşturulmuştur. Bkz.Doğan Yıldız, Çağlar Boyu Türkler'de Spor, Telebasım-Yayıncılık-Reklamcılık, İstanbul 2002,31.
- 5- Cem Atabeyoğlu,"Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Spor", Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, VI, İletişim Yayınları, İstanbul 1983,1491-1493.
- 6- Zafar Toprak,"1909 Cemiyetler Kanunu" Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi, I, İletişim Yayınları, İstanbul 1983,206.
- 7- Levent Abalı, Kocaeli Spor Tarihi "Röportajlarla Bir Dönem", Kocaeli Şehir Belediyesi Kültür Yayınları: 3, Kocaeli 2007,24.
- 8- Mesut Çapa, "Atatürk Dönemi Eğlence, Spor ve Boş Zaman Etkinlikleri",Cumhuriyet Dönemi Türk Kültürü Atatürk Dönemi 1920-1938, I, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara 1998,357.
- 9- T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, DH.

Denizli'nin Türkiye'de ilk futbolun oynandığı kabul edilen İzmir'e yakınlığı, tren yolunun ulaşımı kolaylaştırması ve yetiştirdiği ürünlerin iç tüketim harici kalan kısmını İzmir üzerinden ihraç etmesi nedeniyle futbolla tanışmasının diğer taşra şehirlerinden önce olması son derece doğal olsa gerektir.

EUM.5.şb 12/19.

- 10- Önder Göçgün, "Denizli'den Yetişen Değerler: Salih Göçgün" Geçmişten Günümüze Denizli Dergisi, sayı:15, Denizli 2007,29; Cevdet Şemsioğlu, 20. Yüzyıl Başlarında Denizli, Sanat Sevenler Derneği Yayını: 3, Denizli 2004,161.
- 11- Şemsioğlu,161.
- 12- Merhum Salih Göçgün'ün oğlu ve Pamukkale Üniversitesi'nin çok kıymetli öğretim üyelerinden Prof. Dr. Önder Göçgün'ün kaleme almış olduğu "Denizli'den Yetişen Değerler: Salih Göçgün" başlıklı yazıda 9 Şubat 1968 yılında Denizli Gazetesi'nde yayımlandıktan anılarından özetler verilmiş ve burada onun ağzından "Spor, Denizli'de gerçek anlamıyla 1922 senesinde başladı. Batı'dan yanısıra hudutlarımızı giren futbol, Denizli'ye de geldi. Denizli'de ilk resmi spor teşekkülü İdman Yurdu adıyla 1922'de kuruldu" şeklinde verilmiştir. Bkz. Göçgün,29.

“DENİZLİ GENÇLER İDMAN” KULÜBÜ’NÜN NİZAMNÂME-İ İDÂRİSİDİR

İşbu Nizamnâme'nin esasına mutabık olduğu tasdik olundu

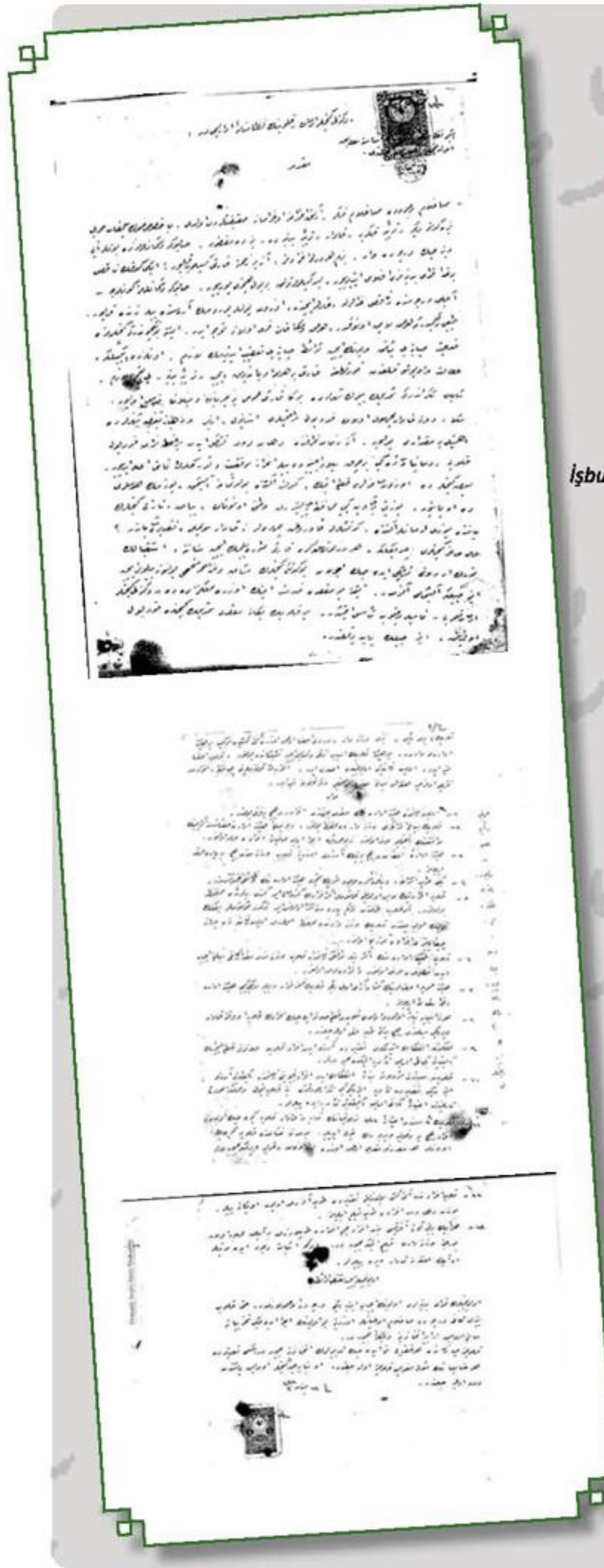
19 Nisan sene 331

Mukaddime

“Sağlam vücudda sağlam fikir” artık i'tirâza uğramaz hakikâtlardan oldu. Bâhusûs son Balkan Harbi bize gösterdi ki terbiye-i fikriyye kadar, terbiye-i bedeniyeye de bizde mefkuddur. Hâlbuki düşmanlarımızda bunlar iyi denecek kadar var. Bizim her türlü efrâdımız az bir zahmete karşı kesilüb kalıyor! İki günlük nâkis bir gıda kuvve-i bedeniyemizi iflas ettiriyor. Beş kilometrelik bir yol hepimizi yoruyor. Hâlbuki düşmanlarımız günlerce açlık derecesinde nâkis gıdalarla, karlar içinde uzun yollar arasında bile zinde kalıyor.

Tabii değil midir ki her hak lâyük olanındır, her hak ve mükâfât kavî olana teveccüh eder. İşte bunun içindir ki gençlerimize faaliyet-i hayatiyeyi yaşatmak ve bunun için şerâit-i hayatiyeyi ta'kib ettirmek lâzım. Onlar da yeniliğe, atâlet ve uyuşukluktan kurtulmaya karşı bir heves uyardırmak için “terbiye-i bedeniyeyi” ta'mîm lâzım.

Şâyân-ı şükrandır ki şimdilik büyük şehirlerde buna karşı umûmi bir cereyân ve meyelân-ı heves oluyor. Meselâ: Düne kadar meçhul olan futbol meraklıları İstanbul, İzmir ve daha bazı şehirlerde ehemmiyetli bir mikdarı buluyor. Az zaman zarfında daha dün teşekkül eden bir Galatasaray Futbol Kulübü, Romanya ve saire gibi birçok bilâd-ı ecnebiyyede bile ihrâz-ı muvaffakiyet ve Türklerin nâmını i'lâ ediyor. Bazı gençler de uzun mesafeleri kat'etmek, güneş altında bulunmaya alışmak, yüzmek hevesleri de uyanıyor. Yüzünü bir kadın gibi muhafazaya çalışarak vatani unutmak; beyaz nazlı gençlerin ya-

nında yüzü idmanlar altında güneşlerle kavrulmuş çehreler ne kadar sevimli, takdire şâyandır.

Hâl-i hazır gençlerin çevikliğe, her türlü tehlikelere karşı durabilmek için metânete, İstikbalin Türk ordusunu teşkil edecek olan bu günkü gençlerin meşâkk ve müzâhime mütehammil bulunabilmesi için izciliğe alışması elzemdir. İşte bu maksada hizmet etmek üzere memleketimizde de "Denizli Gençler İdman Kulübü" nâmiyle bir kulüb teessüs etmiştir. Bu Kulübün yegâne maksadı şimdilik gençlere futbol oynatmak, izcilik yaptırmaktır.

Kulübün; biri reis, biri veznedar, dördü a'zâ olmak üzere altı kişiden mürekkep bir Heyet-i İdâresi vardır. Bu Heyet Kulübün esbâb-ı terâkki ve teâllisi için teşebbüsâtta bulunur, kulübe a'zâ kaydeder, oyun zamanlarını oyunculara ilân eder, efrâdın kostümlerini muhafaza, efrâdan tahsil olunacak haftalık meballiği muayyeneyi bi-t -tahsil defter-i mahsusa kayd eder.

Mevâdd

1. Oyun zamanında heyet-i idârenin hukuk cihetinden, efrâdan hiçbir farkı yoktur.

2. Kulübün meballiği müterâkimesi veznedarda mahfuz bulunur, ve bu meballiğ heyet-i idâre a'zâsından ekserisinin muvâfakatının iznînâmiyle Sarf olunur ve bu sûretle icrâ edilen sarfiyat efrâda arz olunur.

3. Heyet-i idâre a'zâsından hiç birinin arzusu üzerine Kulüp veznesinden hiçbir para sarf edilemez.

4. Yeni top iştirâsı, veyahut elde mevcut topun tâmiri Heyet-i idârenin vezâif-i cümlesindedir.

5. Kulüp efrâdının lâbis olduğu kostümler eğer efrâdın kendi malı ise kendi yedlerinde mahfuz bulunur. Eğer kulüp tarafından mü-

terâkîm paradan iştirâ' olunmuş ise mezkûr kostümler beylik demek olacağından kulübün veznedarında mahfuz olarak oyun zamanlarında meydana çıkarılır ve efrâda tevzi' edilir.

6. Kulüb Heyet-i İdâresinin ekseriyetle murâfakata zamanında Kulüb veznesinden mîkdâr-ı kâfi meballiğ icab eden hususda sarf olunur ve efrâda arz olunur.

7. Heyet-i umûmiye âzalarının sülûsân -ı ârâsı olmadıkça kulübün feshine karar verilemediği gibi heyet-i idâre dahi iskat edilemez.

8. Her ne esbâba binaen olursa olsun Kulübden kat'-ı alâka edecek efrâdın kulübe o vakte kadar verdiği meballiğdan hiçbir şey talebine hakkı olmayacaktır.

9. Memleketten infikâk ettikleri takdirde arzu eden efrâd kulüble alâkasını kat' etmeyerek aylıklarını kema-fi-s-sâbık te'diye etmek de muhayyerdirler.

10. Kulübden mâzeret-i meşruâsına binaen infikâk eden efrâd, gıyûbiyeti zamanında aylıklarını arzu etmediği takdirde tedlye etmediği gibi, tekrar avdetinde yine kulübe kabul ve memlekete avdeti tarihinden itibâren kema-fi-s-sâbık aylıklarını tedlye edebilirler.

11. Kulübün teessüsünden itibaren 331 Senesi Nisanının gayesine kadar kulübe girecek olan efrâd hiçbir duhûliye vermeyerek kabul edilir. Bu müddet hitâmında kulübe girecek olanlar her mesârife mukâbil olmak üzere gruş duhûliye vermeye mecburdurlar.

12. Kulüb efrâdından altı kişi bulunduğu takdirde top alınarak oyun oynanabilir. Bundan daha dîn efrâda top teslim edilemez.

13. Her ayın birinci günü akşamı bütün efrâd mütecemmi' ihvân-

da toplanarak bir aylık kulübe olan borcunu veznedara teslim etmeye mecburdur. O gece isbât-ı vücut edemeseler o ayın haftasına kadar verebilirler.

Oyuncular İçin Muktezi Şerâit

Oyuncuların kuvve-i bedenleri oyunun icab ettirdiği derecede olmak lâzımdır. Hatta Kulüb, bünyesi kâfi derecede sağlam olmayanlar üzerine bu oyunun icrâ edeceği tahribâta mâni olacak tedbîr itihâzına vazifeten mecburdur.

Kulübümüz aynı zamanda her kazayı men' edecek tedbirlerin itihâzına vazifeten mecburdur. Aksi takdirde her zâylâtan mes'ul-i ma'nevîsi Kulübümüz olacaktır. Oynayacak gençler on beş yaşından dîn olmayacaktır.

12 Nisan Sene 1331

(Pul üzerinde 19 Nisan)

1922'den 1960'lı yıllara uzanan çizgide:

DENİZLİ'NİN FUTBOL TARİHİ

4 Nisan 1937 Denizli Sporcular, Denizli Halkevi
(Vilayet karşısındaki eski belediye binası önünde)

Prof. Dr. Önder GÖÇGÜN

Pamukkale Üniversitesi Öğretim Üyesi

Denizli'de, en az bilinen ve üzerinde yeterince durulmayan, kâfi derecede bilgi sahibi olunmadığı için de, tam anlamıyla hakkında konuşulup yazılamayan konuların başında, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren şehrimizin spor tarihi ve buna bağlı olarak, Denizli'nin futbol geçmişi gelmektedir.

Kökü, çeşitli isimler altında 1922 yılına dayanan eski Denizlispor'un emektar oyuncusu, kaptanı ve hocası olarak 50 yıl Türk sporuna, -futbol başta olmak üzere- beden ve fikren hizmet veren; ayrıca spor azmi, terbiyesi ve disiplini ile kazandığı başarısı sayesinde, 1930-31 yıllarında İstanbul'da, Zeki Rıza Sporel, Ali Sami Yen, Ulvi Yenil, Büyük Fikret, Leblebi Mehmet, Hakkı Yeten, Nuri Togay ve kendisinden küçük Gündüz Kılıç gibi döneminin diğer ünlü

birçok sporcusu ile yakın arkadaş olan ve kendileriyle yan yana, ya da karşı karşıya gelerek, Fenerbahçe Futbol Takımında, "Küçük Salih" lakabı ile sol- iç ve sol-açık mevkilerinde top koşturan ancak; "şehrinin sana ihtiyacı var!" gerekçesi ile Denizli'den Fenerbahçe'ye lisansını göndermedikleri için, çok sevdiği Fenerbahçe'den ayrılarak, tekrar Denizli'ye dönmüş ve spor hayatının geri kalan kısmını burada sürdürmüş bulunan merhum babam Salih GÖÇGÜN'ün; 1922'den 1968 yılına kadar uzanan bir çizgide, Denizli'nin futbol hayatı ile ilgili 60 yıla yaklaşan ve önce bize anlattığı, sonra da kaleme aldığı hatıralarından oluşmaktadır.

İşte bu yazımızda, merhum babamın ağzından Denizli'de futbolun nasıl başladığı ve geliştiği, bu konuda önderlik edenler, hizmeti ve emeği geçenler;

ilk futbol topu, ilk futbol ayakkabısı, ilk saha, ilk kale direkleri, ilk maçlar, ilk oyuncular, ilk semt kulüpleri, o ilk yılların yüksek spor disiplini, şehrimizde futbolu ilk defa görüp seyreden seyircilerin fesli-kavuklu tezahüratları, gösterileri ile Denizli halkının spora ve öncelikle futbola ilgisinin artması, yıllar boyu içeride ve dışarıda oynanan maçlar periyodik şekilde ayrı ayrı tarih, yer ve isim belirtilerek anlatılmaktadır:

Denizli'de ilk spor faaliyetleri ve ilk futbol topu :

Denizli'de, -geleneksel Güreş sporu hariç- Cumhuriyet yıllarına kadar batılı şekillerde spor hareketi görülmemiştir.

Spor, Denizli'de gerçek anlamıyla 1922 senesinde başladı. Batı'dan yenice hudutlarımıza giren futbol, Denizli'ye de geldi. İlk resmî spor

teşekkülü İdmanyurdu adıyla 1922'de kuruldu. Merhum Veteriner Hekim Kenan Bey, merhum Eczacı Kadri Özbaş Bey, Öğretmen Şemsi Bey, İdare Memuru merhum Mustafa Nail Bey, Muallim Hamdi Bey 17 Eylül 1922 günü, Çaybaşı'ndaki Türkocağı binasında kuruluşu gerçekleştirdiler ve kendileri de kulübün idarecileri oldular

Bundan bir hafta sonra da, Denizli'ye ilk futbol topu getirildi. Yani Denizli'ye ilk futbol topunun gelişi, 24 Eylül 1922 günü olmuştur. İdmanyurdu kulübü de, futbol üzerine faaliyetler göstermeye başladı.

İlk oyuncular ise; Kadir Abbanoğlu, Kadri Özbaş, Muallim Nesimî Bey, Muallim Murad Bey, Rıza Özbay, Acemoğlu Rıza Bey, Fehmi Bey, Vasfi Bozkaya, Muallim Nevzat Bey idi.

1 Ekim 1922 Cuma günü İdmanyurdu kulübü, davul zurna şenlikleri içinde faaliyete geçti. Nutuk ve dualardan sonra sahaya gidildi. Kaptan Enver Bey'in nezaretinde çalışmalar yapılmaya başlandı.

İki ceket ile kaleler kuruldu. Mevcut oyuncular iki gruba ayrılıp, ilk maçı yaptılar.

Oyun kalecilerden birinin degajıyla başladı. Şimdiki gibi, takımlarda müdâfi (defans), haf, forvet gibi ayrı ayrı hatlar da yoktu. Her oyuncu, her yerde oynardı maç içinde ...

İdmanyurdu'nun kuruluşu, şehirde o günlerin büyük münakaşa konusu oldu. Futbolcuların aileleri, "ayak topu" oyununa karşı çıktılar. İçlerinde futbola "günah" diyenler oldu.

Buna rağmen oyuncular futbolu, mecburî işleri ile birlikte günlük mesai, iş kabul ettiler.

İlk futbol ayakkabısı ve ilk maç :

İdmanyurdu'nun kuruluşundan üç ay sonra, yani Aralık 1922'de, Denizli ilk futbol ayakkabısını da gördü. O güne kadar düz yemeni ayakkabılarla futbol oynayan futbolcuları bir gün, bir Bey uzun uzun seyretti.

Ertesi gün, aynı Bey bir torba ile geldi. İlk defa gördüğümüz futbol ayakkabısını giyerek sahaya çıktı ve oyuncuların arasına karıştı.

Bu Bey, o sıralarda Denizli'nin tek bisikletli vatandaşı olan Nâfi Yaman'dı. "Nâfi Hoca" diye anılırdı. Nümûne-i Terakkî Mektebi'nde Terbiye-i Bedeniyye Hocası (Beden Eğitimi Öğretmeni) idi.

Bu günden sonra, Nâfi Hoca futbol hastalarının başı oldu ve Denizli futboluna minnetle anılacak büyük hizmetlerde bulundu.

En iyi oyuncu !:

Denizli'de futbolun yeni başladığı günlerde, güzel bir yarış vardı: En iyi oyuncu yarışması.. Bunun için de ölçü, topu havalandırmaktı. Kim topu havaya en fazla çıkarırsa -Denizli tabiri ile dikerse-, en iyi, en başarılı oyuncu o olurdu!

Nâfi Hoca, İdmanyurtlular'ın bazı iptidailiklerini, acemiliklerini yeni bilgilerle ortadan sildi. 1923 yılları başlarında, Denizli'de ilk defa olmak üzere çift kale yaptırmaya başladı. Kaleci, bek, haf.. diye oyuncuların mevki ile ilgili ilk ayırımını da gene o gerçekleştirdi.

Nâfi Hoca, ayrıca İdmanyurdu'na karşı, hocalık yaptığı Nümûne-i Terakkî Mektebi'nde "Talebe Gücü" adıyla 1923 yılı başlarında yeni bir takım kurdu. Bu, Denizli'de ilk kurulan talebe takımıdır.

Bu takımda, ben de diğer bütün futbolcularla birlikte oyuncu olarak bulunuyordum ve henüz 13 yaşında idim. O günün tabiri ile benim de içinde bulunduğum Talebe Gücü, "ıfıl futbolcular" grubu idi. Çünkü herkes bizi, çocuk gözüyle görüyor ve öyle değerlendiriyordu.

Burada bütün dikkatimizi Nâfi Hoca'nın öğretici, terbiye edici konuşmalarına vererek futbolu öğrenmeye, futbol terbiyesini ve disiplinini almaya başladık. Futbol, birinci derecede düşüncemiz ve meşgalemiz oldu. Yemeklerde ve uykularımızda dahi şimdiki adıyla "meşin top" u görür, düşünür olduk.

Önce biz, sonra da İdmanyurdular futbol ayakkabısı giyer ve artık, o şekilde sahaya çıkar olduk. Ayrıca, üstümüze kısa don ve fanilalar da giymeye başladık. Bütün bu ilkler, hep 1923 yılı başlarında, bilhassa baharında gerçekleşmeye başladı.

İlk maç :

Denizli'de ilk futbol maçı da, aynı dönemde oldu. Nitekim, 1923 yılı baharında İdmanyurdu ile biz Talebe Gücü olarak karşı karşıya geldik. Bizim takımın kaptanı, Kızılhisar'lı Ellez Efendi'nin oğlu İsmail Bey'di. Hakem de, Nâfi Hoca'ydı.

Takım arkadaşlarımız içinde bir zabitin oğlu olan Midhat, Terzi Cemal Mutcan, Fehmi Alkaya, Kızılcaölük'lü İsmail, merhum Tavaslı Şevket, Ahmet Peynirci, şimdiki (1968) mantocu Osman Bey'in ağabeyi Kara Enver vardı.

İlk maç için, kale direkleri kuruldu. Maçı birkaç zabit (subay) ve memur seyre gelmişti. Karşılaşmayı 2-0 biz kazandık. İdmanyurdu, zabitlerden takviye almıştı. Bizim enerji ve tekniğimiz üstün gelmişti. O günün Alay Kumandanı, bizi tebrik ile birer piyes kitabı hediye etti.

Talebe Gücü ile İdmanyurdu arasındaki bu ilk maç, Denizli'deki gençler arasında futbola karşı olan ilgiyi daha da artırdı. Fakat, bunun karşısında ailelerden gelen muhalefet de iyice şiddetlenmişti.

Bazı aileler, futbol oynayan oğullarını hapsediyordu. Bazıları da Nâfi Hoca'ya çatıyor, içlerinden resmî idarecilerden futbolun yasak edilmesini isteyenler bile oluyordu.

Bütün bu muhalefete karşı Nâfi Hoca tek başına direndi. Kimisinin evine, kimisinin dükkânına, işyerine gidip saatlerce sporun gençler için faydasını ve futbolun "gâvur işi" olmadığını anlatıyordu. Bu çetin mücadele, Hoca'nın zaferi ile neticelendi.

Hattâ, daha sonra bu muhalefetçi ailelerden biri, o günün en iyi kalecisi,-bugünün bile ender görülebilecek kalecisi- olan merhum Muallim Nesimî Bey'e hediyeler verdi. Bu sıralarda, zamanın Garnizon Komutanı'nın yardımıyla Kırmızı Kışla denilen şimdiki Piyade Alayı'nın bulunduğu yerde bir saha da yapıldı.

Ayrıca, bugünlerde Turan İdmanyurdu isimli ikinci sivil kulüp kuruldu.

Artık ailelerin muhalefeti ile gençlerin diretmesi arasındaki kargaşalık

1973, Denizli Emekliler karması ile İstanbul Kız Futbol Takımı karşılaşması.
Netice: Emekliler 4, Kızlar 2

içinde futbol Denizli'de her geçen gün yayılıyordu. Nitekim, bu defa Gençlerbirliği takımının kuruluşunu hemen takiben, Sarayköy ilçesinde de Sarayköy Gençlik Kulübü kuruldu.

Bu arada Nafi Hoca bizi saatlerce koşturuyor, zaman zaman Çamlık'a kadar uzanan kroslara tâbi tutuyordu. Biz yoruluyorduk, fakat ilk defa olarak nizamî bir maç yapacağımız, tanımadığımız takımla karşılaşacağımız için seviniyorduk.

Nihayet, bir Cuma günü sabahı trenle Sarayköy'e hareket edildi. O zamanlar Sarayköy, Denizli'ye trenle iki, iki buçuk saat sürüyordu. Bozuk patika yol ile tren yoluna varıldı. Lokomotifler şimdiki gibi dizel veya kömürlü değildi. Kömür yerine, o zaman çam odunu yakılıyordu.

Bu yüzden trenlerin sürati düşüktü. Sarayköy'e giden gençlerbirliği kadrosu şöyle idi: Kaleci, Muallim Nesimî Bey; bekler, Merhum Acemoğlu Rıza ve Nafi Hoca; haflar, Zabit Edip Bey ile Zabit Nâtk Poyrazoğlu ve Fehmi Kasapoğlu; hücumlar, Ben ve Vasfi Bozkaya, Cemal Mutcan, Fehmi Alkaya, Kara Enver.

Sarayköy maçı şimdiki Efe Meydanının yanında yapıldı. Biz, çekinmemize ve heyecanlanmamıza rağmen, 9-0 galip geldik. Sarayköy'de temayüz eden, dikkatleri çeken iki oyuncu vardı. Bunlar Şişman Nuri Bey ile Denizli Sporlu Melih Bey'in babası Küçük Yaşar Bey'di.

Maç dönüşünde akşam bize çay ziyafeti verildi. O arada eğlence ve tombala da tertip edildi. Aynı anda tombalayı bulup, ikramiye olarak ortaya konulan koyunu kazanan iki büyüğümüz, o koyunları kulübe bağışladılar.

Daha sonra Denizli merkez ilçesi dışında ilk maçı kazanmanın sevinç ve heyecanı içerisinde Denizli'ye döndük.*

İlk maç :

Biz ve kulüpler, şimdiki Subay lojmanlarının üst tarafını top oynama yeri olarak kullanırken, 24 Nisan 1924 günü Denizli Muhâsebe-i Hususiyyesi (Hususî Muhâsibesi), yani Denizli İl Özel İdaresi bu günkü stadyum sahasını aldı. Bir yonca bahçesi olan bu saha, içinden su arkları -Denizli tabiriyle arıklar- geçen bakımsız ve bataklık bir yerdi.

Bir hafta içinde sahanın yoncaları biçildi, kurutuldu, su arkları başka yere nakledildi, sürüldü, sürgüldü, fakat yumuşaklığını kaybetmedi ve top oynanacak hâle bir türlü gelemedi.

Nihayet, Nâfi Hoca bütün talebeleri bir gün buraya topladı ve saatlerce koşturdu, küreklerle tesviye ettirdi, düzelttirdi. Nâfia (Bayındırlık)'dan eski bir silindir getirtti ve sahayı pekleştirdi, toprağı top oynanacak şekilde sıkıştırttı.

* "Denizli'de ilk semt kulübü", "Fesli kavuklu teza-hürat", "Fenerbahçe'den transfer teklifi" konularıyla ilgili bilgiler için bkz: "Denizli'den Yetişen Değerler: Salih Göçgün", Geçmişten Günümüze Denizli, Sayı 15, s.26-34.

İlk haricî maç (deplâsman maçı) :

Denizli futbolu, dışarı ile ilk teması ise 1925 yılı başlarında Uşak Karması ile yaptı. Nâfi Hoca, anlaşmayı sağladı. Maç, o zamanlar sporla ilgisi olmayan Çivril'de yapılacaktı. Denizli Muhteliti (Karması) adı altında çeşitli kulüplerde toplandık.

Bir ay çift kale, tek kale diye sıkı bir çalışma devresi geçirdik. Takım şöyle idi: Kaleci, merhum Muallim Tûlî Bey; bekler, Acemoğlu Rıza ile ağabeyim Mustafa Göçgün; haflar, merhum bankacı Necmi Yücel, Mahmut, Muallim Nesimî Bey, Nâfi Hoca; forlar, Kemal Bedri ile Ben, Cemal Mutcan, Ali Haydar Coşkun, Rıza Akın.

Spora ilgisiz Çivril'e, o gün spor aşılandı. Zaten maçın orada yapılmasından maksat da bu idi. Mahmut Dayı denilen tellâl, Çivrililer'i maça çağırırdı. Uşak maçını 2-0 kazandık. İşte o hevesle hemen o gün Çivril'de, Yeşilova Kulübü kuruldu.

Nâfi Hoca, Yeşilova'ya bir ay antrenörlük yaptı. Bir ay sonra Denizli Muhteliti (Karması) ile karşılaşan Yeşilova, büyük varlık göstererek 1-0 mağlup oldu.

Millî futbolcular Denizli'ye akın ediyor :

1926 yılı yaz aylarında Denizli kuvvetli bir futbolcuya kavuştu. Millî takım santrhaf'ı ve Altay takımı kaptanı Hâmid Bey, Denizli Hacı Fâkih -Denizli tabiriyle Hacı Fakı- (Şimdiki Atalar Mahallesi) İlk Mektebi'ne muallim tayin edildi. Biz ona, kendisini şöhret yapan "Aslan Hâmid" namıyla hitabediyorduk.

Daha sonra, Fenerbahçe'nin ünlü solici Avni Bey (Kalkavan); o zamanlar Türkiye'nin en güçlü takımlarından olan Muhafızgücü'nden Mülâzım-ı Evvel (Üsteğmen) Sırrı Bey; gene Mülâzım-ı Evvel Nâtk Bey Denizli'ye geldiler. Denizli böylece, âniden futbol dünyamızın meşhurlarının topladığı yer olmuştu.

Aslan Hâmid, futbolun hastası idi. Denizli'ye geldiğinin ilk gününden itibaren her ânını futbola verdi. Nâfi Hoca ile teşrik-i mesaî ederek (devamlı görüşerek) bizleri çalıştırdılar. Onların bize yaptığı antrenörlüğü, buna karşılık bizim onlara gösterdiğimiz hürmeti,

futbolu öğrenme ilgi ve heyecanını ne yazık ki şu 1968 yılında ben şimdi göremiyorum. Bugün, gerek antrenör ve gerekse futbolcu için herşey sadece para.

Aslan Hâmid Bey, 1926 yılı Eylül ayında Denizli Muhteliti (Karması) için İzmir'den üç maç aldı. Takımımız, 1 Eylül 1926 günü İzmir'e gitti. O günün üç popüler takımı Altay, Karşıyaka ve Altınay (bugünkü Altınordu) ile karşılaştık. Sayılarını tam hatırlamıyorum, ama üç maç da berabere bitti.

Takımda Avni Bey, Edib Bey, Said Bey ile Nâfi Hoca, merhum Acemoğlu Rıza, Muallim Nesimî, Vasfi Bozkaya, Cemal Mutcan, Kara Enver vardı. Aslan Hâmid, Altay maçında her iki takımda da oynamadı. Karşıyaka ve Altay'a karşı Denizli Muhteliti'nde (Karması'nda) yer aldı.

O günkü Denizli Muhteliti (Karması) takımı gibi bir kadro bugüne kadar Denizli'ye gelmedi ve bu başıbozukluk ile geleceğe de benzemiyor.

İlk, "Vâli Kupası" Maçı :

Hilâlspor ve Menderesspor kulüplerinin maçından sonra, 1927 yılı Mart ayının 15'inci Cuma günü Gençlerbirliği ile Talebegücü arasında maç yapıldı. O zaman Denizli'mizde, şimdiki Lise'de, Köy Muallim Mektebi adını taşıyan bir mektep açıldı.

Mektebin Müdürü, Tefik Bey idi. Bu Müdür, sporun aleyhinde çıktı. Sonra sonra yola geldi, ama Denizli sporunu, spor camiasını da epeyce üzdü. Çünkü o zamanlar, Orta Mekteb'in bir Talebegücü Futbol Takımı vardı.

Talebegücü, Muallim Mektebi'nin oyuncularından istifade etmek istiyordu. Müdür Bey zar-zor yola geldikten sonra, Muallim Mektebi oyuncuları da Talebegücü'ne katıldılar. Bu şekilde, Mektep Takımı da kuvvet kazandı. Muallim Mektebi'ndeki Galip, Nesimî, Remzi, Bedri gibi kuvvetli oyuncular da Talebegücü'nde yer aldılar ve Gençlerbirliği'ne karşı çok başarılı oynadılar.

O gün saha (stadyum) çok kalabalık idi. Çünkü bütün mektepler oraya akın etmişti. Trampetler, borular hep

bağırıyordu. "Yaşa, varol.. Varol, yaşa..yaşa yaşa.." sesleri sahayı yerinden oynatıyordu. Şimdiki gibi, hiçbir seyircinin ağzından kötü kelime çıkmazdı.

Bugünkü gibi polis, jandarma, asker, bekçi de yoktu sahamızda.. Herkes kendi efendiliği ile kendisini idare ederdi. Hiçbir seyircinin ağzından kötü bir söz çıkmaz, el-kol hareketleri olmazdı.

O günkü maçta Talebegücü, Gençlerbirliği'ni 1-0 yendi. 15 gün sonra ise, Kupa Maçı Galipleri Hilâlgücü ile Talebegücü karşı karşıya geldiler. Bu maçı da, 1-0 Hilâlspor kazandı. O gün Hilâlspor kulübünde şu oyuncular bulunuyordu: Merhum Salih Sücüllü, merhum Acemoğlu Rıza, Kandil Bedri Bey, Ben, Vasfi Bozkaya, Kara Enver, Ali Haydar Coşar, merhum Necmi Yücel, Rüşdü Dımışkı, Hasan Hüseyin Sücüllü, Cafer Kasapoğlu, Kazım Sivrioğlu. 13 tanesi de yedekti. Maçın bitiminde galip gelen takım Hilâlspor kulübüne, Vali Ahmed Midhat Bey tarafından Kupa verildi. "Yaşa, yaşa, yaşa.." diye sevinç çığlıkları arasında, o gün gerçekleştirilen Denizli'mizin ilk "Kupa Maçı" da, böylece sona ermiş oluyordu.

Refik Osman Bey'in Denizli'ye gelişi :

1927 yılında Aslan Hamid, Denizli'den ayrıldı. Aradan çok geçmeden, kesesine güvenen fedakâr büyüklerimiz, spora sarıldıkça sarıldılar. Nâfi Hocamız yetmiyormuş gibi, ayrıca bir çalıştırıcı için de büyüklerimiz hep birlikte seferber oldular. "Hoca" deyip, başka birşey demiyorlardı. Ve nihayet Hoca'ya da buldular.

Bulunan Hoca, Refik Osman Top.. Bu ismi taşıyan kimdir? O zamanlar, Türkiye'mizden İngiltere'ye güreşçilerimiz güreşmek için gidiyorlar. Güreşçilerle Refik Osman Bey'in de dahil olduğu bir heyet de İngiltere'ye gidiyor. Güreşten sonra bir de futbol maçına gidiyorlar. Bakıyorlar ki, ayakta top oynuyorlar. Orada, Türk heyetine bir heves geliyor. "Biz de gidelim, Türkiye'mizde bu ayak oyununu tatbik edelim" diyorlar.

Yurda dönünce, "Anadolu" nâmi altında bir kulüp kuruyorlar. İlk hedefleri, ayakta top oynamak oluyor. Şimdiki

"üç büyükler" dediğimiz Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş kulüpleri "Anadolu Kulübü"nü takiben kurulan ilk takımlar ve Refik Osman Bey de, Beşiktaş kulübünün ilk kurucularından oluyor. Futbola olan derin sevgisi dolayısıyla, soyadı kanunu çıkınca "Top" soyadını alıyor. Ömrü boyunca bekâr kalan Refik Osman, yirmi sene de Beşiktaş'ın antrenörlüğünü yapıyor. "Beşiktaş.. Beşiktaş.." diyerek 72 yaşında vefat etmiştir.

İşte 1927 yılında bu büyük Hoca, Denizli'mize Hoca olarak geldi ve altı ay müddetle burada kaldı. Ben o sırada, 16 yaşında idim. Bu Hocanın çalıştırmaları, bize öğrettikleri hem zevkli, hem gülünçlü ve hem de hayli yorucu idi.

Saatine bakar ve birimize, "Sen bir saat ip atlayacaksın!" diğerimize, "Sen bir saat çember çevireceksin!" der, 4-5'imize kafa oynatır, 4-5'imize top sürdürür, en çok da koşu yaptırır. Denizli'mizde kaldığı müddet içerisinde, Denizli'nin sporuna başta disiplin olmak üzere, futbol şerefini, gururunu öğretti ve bizlere hakikaten büyük, kıymetli şeyler kazandırdı.

Merhum, Adnan Menderes ile karşı karşıya oynadık :

1928 senesinde, Eylül ayının ilk haftasında Aydın'da oynanmak üzere idarecilerimiz bir maç aldılar. Bu maça hazırlanmamız için, hocamız Nâfi Bey bizi çalıştırmaya başladı.

Hepimizde bir sevinç vardı. O zamanlar Aydın'a gitmek, büyük bir seyahatti ve Aydın'a gitmek, iki gece ve üç gündüzümüze mâl olurdu.

Maç günümüz gelmezden bir gün evvel, hocamız Nâfi Bey, bütün oyuncuları çay bahçesindeki kulüp binasında topladı. Aydın'daki maç ile ilgili taktik bilgiler verdi. Onun anlattıkları rüyâlarım girdi ve sabahleyin erkenden kulübe geldik.

Hep birlikte istasyona gittik. Kaflemizdeki oyuncular şunlar idi: Kaleci Mülâzım (Teğmen) Sırrı Bey, bekler Mustafa Göçgün (ağabeyim), Mülâzım Edib Bey; haflar merhum muallim Kara Cevdet, hocamız Nâfi Bey, Sacit Baştan; for'lar Cemal Mutcan, Küçük Salih (ben), Avni Bey, Mülâzım Sait, Kandil Bedri.

27 Nisan 1943 Denizli İsmet İnönü Lisesi futbol takımı ile Denizli Muhtelittî (karması) karşılaşması. Oturanlardan soldan ikinci Salih Göçgün

Denizli istasyonuna bizi uğurlamaya gelen taraftarlarımız çok kalabalık idi. Haşmetli bir uğurlamadan sonra, trenle Aydın'a gittik. İdareciler bizi otele götürdüler.

O gece otelde yattık. Ertesi gün haydi sahaya.. Aydın'lılar, bizim takımdan çok çekiniyorlardı. Çünkü Denizli'de futbol hayli ilerlemiş durumda idi. Aydın, o günkü oyunda çok çalıştı ve sert oynadı. Hattâ, şişman bir sağbekleri, çok sert ve üzerine varılmaz şekilde, kırıcı tarzda oynuyordu.

Oyun süresince, birkaç defa bana da takla attırdı. İşte o şişman bek, rahmetli Başbakan Adnan Menderes idi.

Birinci devre 0-0 bitti. İkinci devre başlamadan evvel hakem, her iki takımın da kaptanlarını yanına çağırarak, "sert oynamamaları" için tenbihatta bulundu. İkinci devre başladı. İlk on dakikada bir gol attık. Kırkıncı dakikada bir gol daha atınca vaziyet 2-0 oldu ve maç da, bu şekilde galibiyetimizle sona erdi.

Acıklı günler :

1928-1929 yılları buhran, sıkıntı seneleri oldu. Çünkü kulübün ilk paraları ve malzemeleri bitmişti. Artık kulüplerde ne para vardı, ne de malzeme.. İki takım sahaya çıkıyorduk; oyuncularımızda ayakkabı yoktu. Topu topu 6-7 çift ayakkabı vardı ve bu işte onlar kullanılıyordu. Bir top ve solmuş formlarla sahaya egzersiz, antrenman yapmaya çıkıyorduk.

Tam çalışmaya başladığımızda, topun bir tarafı sökülürdü veya patlardı. Topu

tamire gönderirdik. Gelineye kadar sahada topu beklerdik. Egzersizimiz de, oyun ve çalışmalarımız da yarım kalırdı. İki gün sonra gene egzersize çıkarız, aynı şeyler gene başımıza gelirdi.

Ben, Hilâlspor takımına kendimi çok sevdirmiş idim. Bana ayağımdan iki numara büyük bir çift ayakkabı verdiler. Sevindim. İçine gazete kağıdı doldurup, o şekilde ayakkabıları kullanabildim ve maçlara çıktım, top oynadım.

Elde kalan beş altı çift ayakkabı da ayakkabı değildi. Herbiri püskülü çıkmış, acayip şekilde giyilecek (1) şeylerdi. Bir tek oyuncunun bile ayağına uygun ayakkabı bulunamazdı. Hattâ maç günlerinde kulüpler, maçı oynayan kulüplerden ödünç ayakkabı alırlar, maçtan sonra geri verirlerdi. Aynı şekilde, top sıkıntısı da büyüktü.

Hele bir gün, Menderes-Hilâlspor maçında top patladı. Başka top yoktu. O günkü maç, topsuzluk ve bu yoksulluk yüzünden tatil edildi. Kulüpler yardım için nereye başvursalar, gitseler elleri boş dönüyordu. Kulüp başkanları, yardım etmekten usanır hâle gelmişlerdi.

Kulübün maçı olduğunda, ben kaptan olduğum hâlde kendime bir ayakkabı bulamazdım. Oyuncularına birer ayakkabı bulabilmek için, çalmadık kapı bırakmazdım. Hattâ, bir defasında Çivril ile maçımız vardı. 4 çift ayakkabı almak için Sarayköy'e gittim. Sarayköy kaptanı Yaşar'ı bulamayınca, elim boş döndüm.

Bütün bunların üzerine, ben de bir kurnazlık düşündüm. Denizli Halkevi'nin

Spor Şubesi'ni faaliyete geçireceğimi, Halkevi Başkanı merhum Fahri Akçakoca'ya söyledim. O da kabul etti ve ilk iş olarak futbola ait top, ayakkabı, forma.. gibi malzemeler getirtti.

Böylece, maç günleri bütün kulüpler ayakkabılarını, topları Halkevi Spor Şubesi'nden temin etmeye başladılar. Kısacası Denizli Sporuna hizmette, Denizli Halkevi o yokluk günlerinde imdada yetişmişti. O günleri; o sıkıntılı, acılı günleri benim de, benim arkadaşlarımın da unutmaması mümkündür değildir.

Denizli lig maçlarının başlaması :

1929 senesi Teşrin-i Evvel (İlk Teşrin / Ekim) ayının ilk haftabaşında, Denizli'de lig maçları başladı.

Denizli'deki Turan kulübü, İdmanyurdu, Gençlerbirliği kulüpleri yoksulluk yüzünden zaman zaman kapandı. Denizli mıntıkasına (bölgesine) bağlı Hilâl kulübü vardı. O zamanlar, mıntıkaya bağlı sekiz kulüp olunca lig maçı yapılabilirdi.

Halbuki mıntıkaya bağlı Sarayköy ve Çivril kazaları da dahil dört kulüp mevcuttu. Bunların arasında Denizli'de lig maçı tertiplendi. Kulüplerden ikişer murahhas (üye) çağırıldı; fikstür yapıldı, kuralar çekildi. 1-2 ile 3-4 ile oynayacaktı. Sadece galip takımlar çarpışıp, galip gelen takım lig birincisi olacaktı.

Lig maçı başlangıcında, dört takım Denizli sahasında hazır bulundular. Başta zamanın Valisi Ekrem Ergün Bey, açılış nutkunu söyledi. Kulüplere başarılar diledi ve bu dört takım sahanın etrafında dolaşarak, açılış merasımı yaptı.

İlk lig maçını, Çivril ile Hilâlspor oynadı. Takımların bu tarihli maçtaki kadroları ise, şöyle idi:

Hilâl kulübü: Hüseyin Cahit Özkal, merhum Necmi Yücel, Ali Haydar Coşar, Sait Baştan, merhum Muallim Kara Cevdet, Küçük Salih (ben), Nâfi Hoca, Kel Necati, Galip, Remzi, Çivi Hikmet.

Çivril takımında ise; Sadık Nuri Bey, Asım, Mustafa, Recep Doğan, Kara Salih, Mestan var idi. Diğerlerinin adlarını şimdi hatırlayamıyorum.

Maçta Denizli takımı, Çivri ile karşı tamamen hâkim oynadı. Çivri ise, sürat kazanmak için çalıştı. Neticede, Hilâspor kulübü maçı 3-1 kazandı. Denizli'li seyirciler ise, sahadan güle oynaya ayrıldı.

O akşam, Çaybaşı'ndaki kulüp binasında, Çivri ile Denizli Hilâl kulübü sporcuları arasında eğlenceler yapıldı.

Lig'in Kuruluşu :

Denizli futbol liginin temeli, 1931-1932 sezonunda atıldı. İlk yılda üç takım lige katıldı. Bunlar; Menderes, Çivri, Sarayköy kulüpleri idi. Fikstür için temsilciler çağırıldı, kurra çekildi. Deplâsmanlı ve çift devreli ligin ilk maçı, Sarayköy ile Menderesspor arasında oynandı. Takım tertipleri ise, şöyle idi:

Menderesspor: Hilmi, Tatoviç Hüseyin, Albay İsmail Bey, Galip Bey, Nesimi, Mehmet, Uzun Kadri, Küçük Salih (ben), Çivi Hikmet, Kara Enver, Kandil Bedri.

Sarayköy: Ali Efe, Nuri Kocaer, Yaşar Garipler (Denizlisporlu Melih'in babası), merhum Nuri Bey, Baha Osman Akyavuz, Ahmet Selçuk, Mülâzım Sait, Altınkafa Nazmi, İrfan, Ali, Selçuk.

Bugün Sarayköy stadının olduğu yer, o zamanlar ormanla kaplı idi. O ormanlar içinde soyunup, sahaya çıktık. Kalabalık bir seyircinin takip ettiği karşılaşmayı biz, yani Menderesspor 4-1 kazandık. Maçın ilk devresi 2-1 bitmiş idi.

İkinci lig maçı, 15 Teşrin-i evvel (Ekim) 1931 Pazar günü Çivri'de, Menderesspor - Çivri spor arasında oynandı.

Kulüpte disiplin :

Bizim zamanımızda, kulüpte disiplin esastı. Meselâ, bizim Menderes Kulübü'nü ele alalım: Kulüp binamız, Delikliçinar'da Meserret Kiraathanesi'nin karşısında idi. Başkanımız, -daha önce de ifade ettiğim gibi- Dişçi Abdurrahman Tüfekçioğlu idi.

Kâtip Ziya Tugay, Veznedar Sacit Baştan, Umumi Kaptan Salih Göçgün (ben), idare memuru Ölmez Rifat idi.

Bu idareciler, kulübe karşı kendilerini sevdirmişlerdi. Her sporcunun isteğini yerine getirirlerdi. Sporcularımız da idarecilere çok hürmet ederlerdi.

Misâl olarak, idareciler kulübe geldiklerinde hepsi ayağa kalkar, hürmetle selâmlar, idarecilerden birisi konuşmadan tek bir kelime dahi ortaya atmazlardı.

Bir gün öğleden sonra, ben kulübe geliyordum. Delikliçinar'da Altıntop'a doğru ilerlerken, bir sporcum benim kulübe geldiğimi görüyor. O sırada Kulüpte, bağırıp çağırılmalarla kıyameti koparıyorlar.

O günlerde egzersizlerimiz, (A)-(B) takımlarının aralarındaki maçlar idi. Tartışmalar da buna dayalı oluyordu.

Beni gören sporcu arkadaşımız:

"Kaptan geliyor!"

diye haber veriyor. Kulüpteki bağırma, çağırma birden duruyor; çıt çıkmıyor. Kulüp derhal olgun bir sessizlik içinde kalıyor.

Ben kulübe girince hepsi ayağa kalktı. Ben:

"Nasılsınız?"

demedi kimse bir şey söylemiyordu. Bu; basit, fakat ince, anlamlı bir teferruat (ayrıntı) olarak değerlendirilecek bir durumdur.

Disiplinsizlik yapan, topa ve maça hasret kalırdı. Benim cezalarımın ekserisi, saha etrafında 5-10-15 tur koşturmaktı. İmkânı var mıydı, bir sporcu habersiz egzersize gelmesin? İmkânı var mıydı, bir sporcu kaptanının önünde sigara içsin veya herhangi birine ağır konuşsun, küfretsin? İmkânı var mıydı, sporcular birbirlerinin kalplerini kırsın?

Bugün (1968 yılı) maalesef, sporcu sporcu yapan bu "amatör ruh" kaybolmuş vaziyettedir. Spor, geçim kaynağı olmuştur. Profesyonellik ön plâna çıkmıştır. Futbolcu, boğazını spordan doyurduğu ve geçimini ondan sağladığı hâlde; yine de disiplini, saygıyı, sevgiyi terketmiş bir hâldedir.

Bu, acıklı bir tablodur. Sporda, hele futbolda "amatör ruh" yaşamalı, yaşatılmalı, karşılıklı saygı ve sevgi

ile bütünleşen bir disiplin daima var olmalıdır. Asla unutulmamalıdır ki, her hususta olduğu gibi, sporda da muvaffakiyetin (başarının) yolu disiplinden geçer.

Bu yıllara ait eski şöhretlerden bazıları şunlardır:

- Turan Bahadır
- Hacı Murat
- Atıf Şohoğlu
- Demir Ahmet Alkaya
- Mümtaz Ersan
- Bakırcı Servet
- Mister Motor
- Elmas Kızılkaya
- Cemal Çağlayan
- Sarayköylü Ahmet
- Kadir Barışkan
- Kemal Küçüka
- Sadık Günde
- Kadir Meriç
- Kara Enver
- Fehmi Alkaya
- İsmail Ediz.**

** Bu kişiler çalışmalar ve Denizli'nin bütününde spor geçmişi ve kültür hakkında fazla bilgi için, yakında çıkacak şu esere bakınız "Salih GÖÇGÜN" Cumhuriyet Döneminde, Denizli'nin Spor ve Kültür Tarihçesi"

DENİZLİ'MİZDE BİR ZAMANLAR FUTBOL

Derleyen: Seren ER

Kocaman Fahri (Ergür)

Denizli futbolunun önemli isimlerinden Fahri Ergür anlatıyor;

"Denizli futbolunu 1948'lerde çocuk yaşta tanımaya başladım. O senelerde Denizli stadı gene aynı yerde, fakat küçüktü. Kerpiçten duvarları, ahşaptan kapılı bir tribünü vardı. Etrafı bağ ve bahçeler ile çevriliydi. Kışla Caddesi tarafında giriş kapısı, hakem ve üç takımın soyunma, giyinme odaları vardı. Saha zemini topraktı. Yazın tozda, kışın ise bileklerimiz kadar çamurda top oynardık.

1950'den sonra saha, aynı yerinde biraz daha büyüdü. Zemin düzeldi, futbol oynamaya elverişli hale geldi. Bu ilerleme 1947'de Denizli Nafia Müdürlüğüne İstanbul'dan tayin olunan Yakup Ünel Bey'in üstün çabalarıyla gerçekleşti.

Denizli'nin ilk futbol takımı 1920 senesinde kurulan İdman Yurdu kulübüdür. Sonra diğerleri, kurulmuştur. Hilal Gençlerbirliği, Turanspor, Yeşilyurt Menderes, Askeri İdman Yurdu daha sonra kurulmuşlardır. Bu takımlardan oluşturulan Denizli karması, İzmir'den gelen Altay kulübüne Denizli'deki maçta 1-0 yenilmiştir. 1926 yılında yapılan bu maçla Altay Denizli'ye gelen ilk kulüp olmuştur.

O zamanlar Altay, İzmir'in en güçlü takımlarındandı. İzmir şampiyonuydu, Mili takıma da 7.8 futbolcu veriyordu. Denizli Karmasında oy-

nayan o günün meşhur futbolcuları: Natik, Abdülkadir, Salt, Rıza, Nesimi, Sırrı, Edip, Nafi, Bedri, Fehmi, Andi Bey'lerdi.

Ben futbola 1952-1953 senesinde resmi olarak Çelikspor'da başladım. Bizden evvel meşhur futbolcular: Denizli'den, Atıf Şofoğlu, Lise Fransızca Öğretmeni Süreyya Bey, Hacı Murat Çetin, Şeref oğlu, Nejdet Çizmeçi, Kaleci marangoz Fehmi. Sarayköy'den, Esmer Ali, Kasap Sait, Çakır İbrahim. Buldan'dan, Kara Mustafa. Çivril'den, Tekin, Mazhar, Asım ve Yeşilspor alt yapısından, Yörük İrfan, İnanç Tok'er'dir.

1953- 1954 senelerinde Denizli'de amatör kümede; Yeşilspor, Çelikspor, Merkez Gençlik, Sömerspor, Karagücü, Yıldızspor, Menderes, Sarayköyspor, Buldan Gençlik, Buldan Mekikspor, Çivrilspor, Yeşilçivrilspor takımları vardı. Antrenmanlarını günümüzdeki Denizli Atatürk stadının olduğu yerdeki toprak zeminli sahada yaparlardı.

Statta Denizli takımlarına haftanın belirli günlerinde antrenman izni verilirdi. İki veya üç takım aynı gün antrenman yapardı. İşte biz de büyüklerimizle genç futbolcu olarak İdman ve çift kale antrenman maçı yapar, onlardan topa vuruş şekillerini öğrenirdik. Başımızda antrenör yoktu. Yakup Ünel'in Denizli'ye gelmesinden sonra Denizli'de futbol günden güne

Fahri Ergür...

Futboldaki lakabı Kocaman Fahri. Denizli'nin yerlisi. Baba tarafından Molla Yusuf Oğulları'nın, anne tarafından Kaymakçı Eşrafı'nın.

İlerlemeye başladı. Bürokraside 'Yakup Bey', bizlerin ise 'Yakup Abisi' idi.

Yakup Abiyi halası büyütmüş. Darüşşafaka'da okumuş. Kıbar, saygılı, görgülü kimseyi incitmeyen, kırmayan, küçük görmeyen, hoşgörülü İstanbul beyefendisi birisiydi.

Ben Yakup Abiyi Yeşilspor yöneticiliğinde tanıdım. Futbolcu hangi takımdan olursa olsun ayırım yapmaz, kabiliyetli gençlerle ilgilenirdi. Bizlere futbolu sevdiren, yetiştiren, doğruları öğreten genç Türkiye Cumhuriyeti'nin genç idarecilerindendi. Beden Terbiyesi II Müdürlüğü yaptığı dönemlerde Bakanlıktan gönderilen parayı artırır, tamamını harcamaz, tekrar bakanlığa geri gönderirdi. Devletin parasını, malını, tesislerini kendi malı gibi korurdu."

Yakup Abi gençleri çok severdi. Onun sayesinde okuyan iş sahibi olan çok arkadaşımı tanıdım. Denizlispor'un kurulmasında çok emeği geçmiş yöneticilerindendi, mekânı cennet olsun. Emsanspor Genel Müdürlüğü yaptığı dönemlerde ben de Futbol II Temsilcisi idim. Fırsat buldukça saatlerce sohbet ederdik. Şu sözünü hiç unutmam: "Denizli'de yetişen futbolcu sayısı, hiçbir zaman 1950-1960 arasında yetişen futbolcu sayısına ulaşmadı. İşte o kuşak bizim devrimizde yetişti."

"İşte böyle efendi, hoşgörülü insanların sayesinde tertemiz duygularla yeşeren Denizli Futbolu, Denizlispor'la Avrupa'da destan yazdı. UEFA'da 4. Tura kadar çıktı. Denizli'ye onur, şeref, isim kazandırdı. Sonra ne mi oldu? İşte onu ben bilmiyorum. Sizler gençler daha iyi biliyorsunuz.

Bende iz bırakan tanıdığım futbolculardan bazıları size tanıtmaya çalışacağım:

İnanç Toker:

"Denizli'nin yetiştirdiği unutulmaz futbolcularından biridir İnanç Toker. Her iki ayağını çok iyi kullanırdı. Hemen hemen her mevkide başarılı oynardı. Markaja gelmez, mücadele etmeyi sevmez, fakat top onun ayağına geldiğinde futbolunu seyretmeye doyum olmazdı.

Denizli'mizin ilk profesyonel futbolcusu olan İnanç Toker, 1934'te Denizli'de doğdu. Denizli Belediyesi zabıta amirliğinden emekli Besim Toker'ın oğluydu. Futbola küçük yaşta sokak aralarında oynayarak başladı. Mister lakaplı top tekniği çok yüksek bir futbolcuyu kendine idol edildi. Seyirciler, "Haydi mister, seyirciler

1964, Sömerspor

1956, Çelikspor

1951 İnanç Toker, Çelikspor Kulübünde

1965, Takvîyeli Denizli Karagücü, Türkiye Amatör Şampiyonası Matç Öncesi

gol ister!..” diye tezahürat yaparlar, o da golünü atardı. İnanç Toker, seyredirken “Mister” gibi olmayı düşlerdi. 12 yaşına gelince Kuyupınar mahallesinde oturan arkadaşlardan Salih Ergür(Erbakır kurucularından), “Üç Muammerler” vardı. Sarı Muammer (Bozbey), Kara Muammer, Sulu Muammer, Orhan Yavuz, Kiraz Şen, Saim Gür ve İsmail Yağcı (Hacı Bakı'nın oğlu) ile beraber Filizspor kulübünü kurdu. Mahalleler arası maç yaparken Çelikspor kulübü yönetici ve futbolcularından Kadir Basmacı, İnanç'a 14 yaşındayken lisans çıkardı. 'Amatör spor kulübünün lisanslı oyuncusu oldun.' dedi.”

İnanç Toker o dönemi şöyle anlatıyor: “Yeşilsporda oynarken bizim takımında; Yakup Ünel, Necdet Çizmeçi, Şeref, Hacı Murat ve Ankaralı Oğuz Yılmaz İnel (Cip Yılmaz) gibi çok iyi futbolcular vardı. Diğer kulüplerde de Sarayköyspor'da Kasap Salih, Bayram Ali, Esmer Kemal, Ballı Mehmet Ali, Melih Garipler. Çivriliden Sarı Tekin Asım. Merkez Gençlikten Prof. Dr. İsmet Gürgey, Büyük İsmet, Küçük İsmet, Refik Mandarıcı. Çelikspor'dan da Fahri Ergür çok iyi futbolculardı.

Askerde, Kütahya Hava Gücü takımında oynarken, Eskişehir Demirsport Kulübü yöneticileri İnanç'ı Türkiye Demirsport kulüpleri arasındaki maçlarda, Eskişehir Demirsport formasıyla oynattılar.Eskişehir Demirsport Kulübü Türkiye şampiyonu oldu. Avrupa'daki Demirsport kulüpleri arası şampiyonaya gitmek üzereyken babası “ olmaz” der ve izin vermez. İnanç da Denizli'ye döner.

Denizli- Yeşilspor'da oynarken (Arap) lakaplı Sadri Usoğlu, İnanç'ı Beşiktaş kulübüne götürür, orada deneme maçlarına çıkarırlar. Kulüp Başkanı Baba Hakkı Yeten, Beşiktaş'ta oynamasını ister. O zaman Beşiktaş kadrosunda yer alan Şükrü Gülesin, Vedii Tosuncuk, Eşref, Nusret, Çengel Hüseyin, Ali İhsan Karayığit, Büyük-Küçük Ahmetler, Kaleci Varol, v.s. isimleri görünce “ben bu takımında forma bulamam” diyerek Denizli'ye döner. Futbol yaşamını Denizli'de sürdürür.

Bölge müdürlüğünün gönderdiği antrenör kursunu başarı ile bitiren İnanç Toker,1972-1976 arasında Denizlispor alt yapısı ve genç amatör takımlarını çalıştırır. 1976 yılından itibaren aralıklarla ve Denizlispor antrenörsüz kaldığı dönemlerde de yönetim kurulunun daveti üzerine, Denizlispor kulübünde antrenörlük yapar. Antrenörlük görevini 1988

yılında sonlandırarak futbola veda eder.

İnanç Toker, Denizlispor'un yönetici bulamadığı zor günlerinde karın tokluğuna takımı sırtlamış, daha sonra Denizlispor takımında oynayan genç sporcuları yetiştirmiştir. Bu isimlerin içinde şu anda ülkemizin çok iyi tanıdığı Ersun Yanal da vardır.

Fahri Ergür şöyle devam ediyor;

Yörük İrfan

Denizli'mizde futbolu sevdiren ender futbolculardan biridir Yörük İrfan. Kısa boylu olmasına rağmen çok güçlü fizik yapısına sahipti, sinirli ve sert mizaçlı gibi gözükse de altın gibi bir kalbi vardı. Her mevkide aynı başarıyı gösterir, sahada basmadık yer bırakmazdı. Mücadeleci, her iki ayağını da çok iyi kullanabilen oyunculardan biriydi. Orta sahada ileriye dönük oynar, zaman zaman da kısa boyuna rağmen libero, santrafor oynardı. Senelerce Çelikspor, Yeşilspor kulüplerinde oynadı, 50'li yılların sonunda Sümerspor'a geçmiş ve futbolu orada bırakmıştır. Çok erken yaşta kaybettiğimiz Yörük İrfan'ı saygıyla anıyoruz.

Hacı Murat (Erim)

1950'li yıllardaki futbolcu kuşağının efsane ismiydi Murat Erim. Çoğu gençlere, bizlere futbolu öğreten, ondan öte de efendi kişiliği ile herkese örnek olan saygın bir insandı. O Yeşilsporun efsane kaptanı ve sporcusuydu. Onun kadar düzgün topa vuranı hâlâ sahalarımızda çok sık göremiyoruz. Çok kızdığı zaman topu minare gibi havaya vuran Hacı Murat, 10 Kasım 1938'de Denizli'yi temsilen izci kıyafetiyle İstanbul'a gitmiştir.

Benim zamanımda yetişen futbolcu arkadaşlarımı isimleriyle yad edeceğim: Denizli'den; Kafesoğlu İlhan, Karabekir, Şeref Kalınomuz, Göbekçioğlu İlhan, Yalçın Göksel, Ertan ve Erdal Çubukçular, İlhan Dikyar. Yeşilspordan Fevzi. Merkezgençlik'ten Necati Bayın, Hayrettin Gölemezli, Sarayköy'den Necati, Edip, Şener. Buldan'lı Sarı Ahmet, Meşhur Yaşar.Çivril'li Sağlıkçı Uğur, Sarı Galip, Arap Nuri. Sümerspor'lu Köksal, Kiriş Çoşkun. Yeşilspor'lu Ankara'dan gelen Cip Yılmaz hatırladığım isimlerdendir.

Sarayköy'lü Melih Garipler'e de ayrı bir sayfa açmak isterim.1957-1958 sezonunda Sarayköy Gençlikte bir sezon top oynayan Melih Garipler daha sonra o zamanlar Türkiye Birinci Li-

gî'nde oynayan Altınordu kulübüne transfer olmuş, kaptanlığa yükselmiş ve uzun yıllar birinci ligde profesyonel futbolcu olarak Denizli'mizi temsil etmiştir.

Ünver Cengiz

Denizli futbolunu Kocaman Fahri kuşağının devamı olan şimdi Denizlispor kulübünün genel müdürlüğünü yapan Ünver Cengiz'den de okuyalım:

“Küçük yaşlardan itibaren futbola meraklıydım. Futbola olan tutkum nedeniyle okulda sene kaybettim. Lise bahçesinde top oynarken rahmetli Yakup Ünel bizleri seyrediyormuş, Beni yanına çağırdı. Yeşilspor'da antrenmana çıkmamı söyledi. Babamdan saklı olarak antrenmanlara gidiyordum. İnanç, Yörük İrfan, Oğuz, Ertan, Erdal Faik, İsmail ağabeylerle top oynamak büyük zevkti. Yeşilspor daha sonra Çeliksporla birleşti. Çelikle Yeşilspor oldu. Bu takımında yıllarca top oynadım. Yukarıda isimlerini saydığım ağabeylerim bana ve bizim gibi gençlere hep destek oldular. Antrenmanlarda maç esnasında ne yapacağımızı bize öğrettiler.

Denizli'deki futbolun mihenk taşlarından rahmetli Yakup Ünel, Yeşilspor kulübü başkanı ve antrenörü idi. Futbolcu lisansımı o çıkardı. Hatta lisans için imza atarken Faik, Oğuz ve Yasin ağabeylerin talimatları ile lisansa imza atarken para istedim, rahmetli Yakup Ünel gülerek Faik, Oğuz ve Yasin ağabeylere dönerek “ Bu çocuğa da mı işlediniz?” dedi. İlk lisansımı böyle şakalar içinde çıkardım. Daha sonra Sarayköyspor'a transfer oldum. Bu arada rahmetli Birol Önder ve Ahmet Fehmi'nin çok yardım ve desteklerini gördüm. Sarayköyspor'dan da İnanç ağabey ve Uğur Tezel ile birlikte 1964 yılında Nazilli Sümerspora 1500 TL karşılığında transfer oldum. Yüksek tahsilim için Ankara'ya gittim. Dönünce tekrar Sarayköyspor'da oynamaya başladım. Daha sonra da rahmetli Yakup Ünel'in ısrarlarıyla hakemliğe başladım. 18 sezon hakem olarak Denizli futboluna hizmet ettim. Hakemlikte unutamadığım bir anım var:

Emsan Şirinköy-İdman yurdu Buldansporun şampiyonluk maçının orta hakemiydim. Maçın ikinci devresini başlatmak için santraya geldim. Takımlar yerlerini aldılar. Elimi cebime soktuğumda hakemin olmazsa olmazı olan düdük yoktu. Herkes benim düdük öttürerek maçı başlatmamı beklerken ben çaresizlik içinde

saha komiseri olarak görevli olan rahmetli Halil Havuçlu'yu gördüm yanına çağırdım.

-Abi düdüğümü soyunma odasında unutmuşum. Sen seyirciler için kötü tezahürat yapılırsa maçı tatil edeceğimi anons ettiri.. dedim. O bunları yaparken soyunma odasından düdüğümü aldım geldim.

Hakemler

Yukarıda sizlere Denizli futboluna renk katan futbolcularımızın anılarını anlattık. Ama bir de bu oyuncuların maçlarını yöneten futbol oyununun saha içindeli ana elemanlarından hakemlerden de bahsetmek isteriz. Mantocu Osman, İsmail Höke (Tiris) , Nazmi ve Burhan Alp Kardeşler bu dönemdeki futbola hakem olarak katkıda bulunmuşlardır. Nazmi ve Burhan Alp kardeşler aynı zamanda Denizli'den yetişmiş millî hakemlerdir. İsmail Höke (Tiris) Merkezgençlikspor'un maçlarını yönetirken Merkezgençlik taraftarlarının yaptığı tezahüratlar maça ayrı bir hava katardı. İstiklal Mahallesinde bulunan Orman Dalresli'nde çalışan rahmetli Höke'ye "maçı kaybedersek sakın işe gelme" anımsatmalı şaka yollu tezahüratlar yapılır, İsmail Höke de bu şartlarda maçı yönetirdi. O dönemde diğer hakemler; Hilmi Balcıoğlu Özel İdare Müdürüydü, Necati Çörekçi polis komiseriydi, Orhan Canıgır astsubaydı. Ünver Cengiz de futbola bıraktıktan sonra uzun yıllar hakem olarak hizmet etti.

O Zamanlarda Denizli'deki Amatör Kulüpler

Yeşilspor, Çelikspor, Çelikyemişspor, Sümerspor, Merkezgençlik, Pamukkalespor, Sarayköygençlik, Buldanspor, Buldanmekikspor, Çivrilspor, Çivriyeşilova ve Karagücü...

Yeşilsporda Nejdet Çizmed, Kaftan Şeref, Hacı Murat, Cıp Yılmaz (Oğuz Yılmaz İnel) meşhur oyuncular idi. Sarayköyde Kasap Salih, Bayram Ali, Esmer Kemal, Ballı Mehmet Ali, Tevfik Önder ve bir dönemde de Melih Garipler Sarayköy'ün efsane isimleriydi.

Merkezgençliğin başkanı, kaptanı ve santraforu Salih Göçgün idi. Unutulmaz futbolcuları ise daha sonra profesör olan İsmet Gürgey-Erbak Gürgey kardeşler ile Av. Yılmaz Yemenoğlu, Büyük İsmet, Küçük İsmet gibi isimlerdi. Çeliksporun başkanı Kadir Basmacı aynı zamanda futbolcusu idi. Fahri Ergür, (kocaman) Av. Şeref Kalınomuz, İsmail Ergür(Kocaman) o zaman ki futbola renk katan isimlerdi.

ALBÜM

1967, Denizlispor-İzmir Üsküdarspor Maçı Öncesi Hakemler

1977, İnanç Tokaç, Denizlispor (Kaleci çalıştırma yaparken)

İsmail Ergür ve Fahri Ergür

Denizli Futbolunun Simge İsmi

YAKUP BEY

Ömer Gökmen

Atıf Şohoğlu'nun, Denizli'ye bir gelişinde, takım arkadaşı Faruk'tan aldığı bilgiyle, "yahu, burada Yakup diye bir adam var, bu işlerden çok iyi anlıyor, hemen ona yapışın" demesi üzerine, Yeşilspor'un kaptanı Sağlıkçı Servet ve bir de Kapekçi Mustafa kendisini Yeşilspor'a getirirler. Böylece Yakup Bey'in Denizli'deki futbolculuk ve yöneticilik hayatı başlamış —kendi deyimiyle— 'üzerine yıkılmış' olur.

Bizim kuşağın delikanlılık dönemlerinde "Yakup Bey" olarak tanıdığı —o zaman soyadını bilmezdik— Yakup Ünel, 1922 yılında İstanbul Ortaokul'da doğmuş. Darüşşafaka'da başladığı öğrenim yaşamını, dokuzuncu sınıftan sonra Yıldız Teknik Okulu Fen Memurluğu İnşaat Bölümü'nde sürdürerek, 1943 yılında buradan mezun olmuştur. Fen memuru olarak Denizli'ye tayin edilen Yakup Bey, 1945 yılında Denizli'de evlenmiş ve göreve başladığı 3 Ocak 1944'ten, bu görüşmeyi yaptığımız 24 Mart 2002'ye kadar kesintisiz olarak Denizli'de yaşamış sevilen, sayılan bir hemşehrimizdir.

Daha Darüşşafaka'da okurken spora, futbola çok meraklıdır. Tesadüfen, sınıf arkadaşları da sonradan

ünlü birer futbolcu olacak olan öğrencilerdir. Mesela, Fenerbahçe'nin ve Milli Takım'ın değişmez sağbeki Murat, Vefa'nın 'her şeyi' olan Galip Haktanır, önce Adalet'in sonra da Beşiktaş'ın kalecisi olan Faruk Hızal gibi. Ortaokul son sınıfa geldiğinde okulun spor idarecisi olmuştur ve lisans işleri, malzeme alımları ve benzeri işler kendisinden sorulmaktadır. O gencecik Yakup, o günlerde, bütün ömrünü bu işle uğraşarak geçireceğini elbette bilemezdi. Ama kader, belli ki ağırlarını o günlerden örmeye başlamış.

Yeşilspor

Yakup Bey'in, bütün ömrünü hasredeceği Denizli'deki futbol yaşantısı Atıf Şohoğlu'yla tanışması ile başlıyor. Beşiktaş ve Vefa takımları maç

yapmak üzere İzmir'e gelecektir. Arkadaşları Vefalı Galip ve Beşiktaşlı Faruk, Yakup Bey'e telgraf çekerek İzmir'de buluşmak isterler. O da işinden izin alarak İzmir'e gidip arkadaşlarıyla buluşur, böylelikle de Beşiktaş'ın kadrosunda bulunan Atıf Şohoğlu'yla tanışmış olur. Atıf Şohoğlu İstanbul Hukuk Fakültesi'nde okumakta, aynı zamanda da Beşiktaş'ta futbol oynamaktadır. Yakup Bey'in ifadesiyle çok iyi bir futbolcu olan Atıf, daha ilk yılında sınıfta kalınca, ailesinin baskısı üzerine futbolu bırakmak zorunda kalacaktır.

Atıf Şohoğlu'nun, Denizli'ye bir gelişinde, takım arkadaşı Faruk'tan aldığı bilgiyle, "yahu, burada Yakup diye bir adam var, bu işlerden çok iyi anlıyor, hemen ona yapışın" demesi üzerine, Yeşilspor'un kaptanı Sağlıkçı

çı Servet ve bir de Kepekçi Mustafa kendisini Yeşilspor'a getirirler. Böylece Yakup Bey'in Denizli'deki futbolculuk ve yöneticilik hayatı başlamış -kendi deyimiyle- 'üzerine yıkılmış' olur.

O zaman Denizli'de pek teknik eleman yoktur, ama iş çoktur; dolayısıyla fena para kazanmamaktadır Yakup Bey. Kazandıkça da, malzeme alımı ve saire ile kulübü finanse etmeye başlar. O hale gelinir ki, başkan olmamasına rağmen, kulübün her şeyi Yakup Bey'den sorulmaya başlanır. Finanse etmek meselesi de -kendi ifadesiyle- "Varımızı yoğumuzu bu uğurda harcadık" haline gelecektir. Yakup Bey'in bu konudaki şu ifadesi, hiçbir yorum gerektirmeyecek kadar açıktır: "Varını yoğunu harcadın, peki üzüntülü müsün? diye soracak olursan, "Hayır, hiç üzüntülü değilim; helal olsun, her şeye helal olsun!"

Yıllar içinde pek çok iyi futbolcu yetiştirir Yakup Bey. Bunun için Denizli Lisesi'nden faydalanmaktadır. Bu yöntemini şöyle anlatıyor: "Lisenin Beden Eğitimi hocası Abdullah Birselle aram çok iyiydi. Okula giderek sınıf maçlarını izler, iyi çocukları alıp çalıştırır, sonra da takıma sokarak oynatırdım; bir anlamda Koca Mektep Yeşilspor'u beslerdi. Mesela Oğuz-Pislik Oğuz derlerdi- ben aldığım da henüz ortaokulun ikinci sınıfındaydı, Fevzi Akbulut, Cirik İlhan, Cıp Yılmaz, Kenan, Okan, Okyar hep o dönemin ürünleridir. Yıllar içinde saymakla bitmez futbolcu yetişti. O dönemde Sarayköy'den, Çivril'den, Buldan'dan da, bu gün Denizlispor'da göremediğim futbolcular yetişmiştir."

Yeşilspor 2-1 Altay

Altay Kulübü Yeşilspor'la maç yapmak istemektedir; o gün için istedikleri para 2 bin liradır. O dönemde kulüp başkanı olan Turhan Bahadır dâhil, yönetimdeki hiç kimse bu rakamı kabul etmez. Yakup Bey riski yüklenerek: "Para çıkmazsa ben tamamlayacağım" der ve Altay'ın gelmesini sağlar. Bir bahar mevsimidir. Yakup Bey, o zaman İncilipınar Gazinosu'nu çalıştırmakta olan Halit Lengerli'ye

ALBÜM

19 Mayıs 1952, Erzurum Karmasını 2-1 yenen Yeşilspor takımı, maçtan önce

Vali Münir Güney ve Yakup Ünel, Denizli Kras Takımına Kupa verirken

1956, Yeşilspor:2 - Altay:1

(Boksör Halit) giderek: "Halit Abi, maçtan önce şu çocuklara doğru dürüst bir yemek yedirelim yahul" der. Halit Bey'in "Ne yapalım Yakup?" demesi üzerine de çorba, çiftlik kebabı ve tatlıdan oluşan yemeği, 80 bin liraya anlaşarak takıma yedirir. Para Yakup Bey'in kesesinden ödenecektir elbette ama "O dönemde Halit Lengeril'den başka, bu yemeği 80 bin liraya verecek bir babayıldırı Denizli'de bulamazdınız; Halit Abi'nin Denizli sporuna önemli yardımları olmuştur, Denizli spor camiasının bunları bilmesi gerekir." diye de ekliyor Yakup Bey.

Maçın başlamasına yakın, şimdi açık tribünlerin bulunduğu, o zaman boş olan karşı tarafa geçen Yakup Bey, kapalı tribünün ve yanlarda bulunan açık tribünlerin dolu olduğunu göreyerek, paranın çıkacağını anlayacak ve rahat bir nefes alacaktır. Maçı Yakup Bey'in ağzından dinleyelim: "Hakem Hilmi Balcıoğlu'ydü. Daha maçın başlarında Altay lehine bir penaltı yarattı; 1-0 yenik duruma düştük. Birinci yarı böyle bitti. İkinci yarıda biz bir gol atıp beraberliği sağladık. O takımımız fevkaladeydi: Fevzi Akbulut, Ünal (Kaderli) orta sahada, Sarayköylü Bayram Ali sağ açıkta, Çivrilili Tekin santrafor, Şeref Çakmakoğlu libero, onun yanında İhsan Ölçen (Tapucu İhsan) stoper, Doktor Mesut da sağ bek oynuyor. Ünal'ın yıldızlaştığı maçıdır o maçı; onu orta sahaya koymuştum, köruk gibi çalışarak galibiyette büyük pay sahibi olmuştu. Bir ara sağ açıktan Bayram Ali bir orta yaptı, Fevzi'nin vuruşu direktten dışarı gitti. Altay'ın kalesinde meşhur Deli Akın oynuyor. Bizim gençler geldikçe de: "Dikkat edin yahul Kontratak yapıp duruyorlar, şimdi golü yiyip İzmir'e mağlup döneceğiz" diye yırırtıyor. Yine sağ açıktan Ali'nin penaltı noktasına kestığı bir topa Tekin'in vurduğu kafa ile golü bulduk ve Altay gibi bir takımı yenmiş olduk ki Altay o yıl İzmir birincisiydi."

Denizli'nin Sümerspor Macerası

Yeşilspor'un en güçlü dönemlerinden birinde, yani Denizli futbolunda isim yapmış olan Oğuz, İnanç Tokker, Yürük İrfan, Kocaman Fahri gibi oyuncuların oynadığı bir dönemde, tam da Vali Kupası maçlarının oynanacağı sırada, bu oyuncular başta olmak üzere, altı yeddi oyuncu birden Sümerspor'a geçerler. "Hiç telaşlanmadım." diyor Yakup Bey ve ekliyor: "Çünkü Yeşilspor'un altyapısı o kadar iyiydi ki, hemen elimdeki gençlerle bir takım yaptım ve Sümerspor'u 2-1 yendik." O genç takımdan iki oyuncuyu hemen hatırlayarak andı Yakup Bey: Erdal, Ertan Çubukçu Kardeşler. "Erdal'ı santrfora, Ertan'ı da sağağığa koymuştum." diye de ekledi.

Bir akşam, yemekten sonra kapısı çalınır Yakup Bey'in; gelen Oğuz'dur ve "Yakup Abi, biz hata yaptığımızı anladık, dönmek istiyoruz." demektedir. Yakup Bey'in "peki" demesi üzerine bu kısa macera sona erecektir.

Karagücü 3-1 İstanbulspor

Türkiye İkinci Liginin kuruluşundan birkaç sene önce, Fethi, Samsunlu Acun, Galatasaraylı Benan, Zonguldaklı Halil, Adapazarlı İlhan gibi daha birkaç iyi futbolcunun askerlik görevi için Denizli'ye gelmiş olmasıyla, Karagücü Takımı çok güçlü bir kadro oluşturur. Bu takım, Denizli Şampiyonu olarak Türkiye Kupası'na katılır ve İstanbulspor'la eşleşir. İstanbulspor takımı en güçlü dönemlerini yaşamakta, üç büyüklerle yarışmaktadır.

Yakup Bey'in Saraylar mahallesinde bulunan küçük bürosunda Yüksel Kaşıkçı, Attila Sayiner, Ozan Saraçoğlu ve daha birkaç arkadaş, zaman zaman toplanıp çay içerek futbol sohbetleri yapmaktadırlar. Bu sohbetlerden birinde Yakup Bey, "Karagücü İstanbulspor'u yenebilir." gibi bir şeyler söyler; çünkü kısa bir süre önce Ankara'da İstanbulspor'u seyretmişti, Karagücü'nü ise çok iyi

tanımaktadır. Karagücü yöneticileriyle tanıştığı olan Attila Sayiner de bu sözü kendilerine iletir. Maçı yaklaşık on gün vardır. Karagücü yöneticileri Yakup Bey'e gelerek: "Yakup Abi, gel biraz bu çocuklara moral ver ve İstanbulspor'u anlat" diye rica ederler. Yaklaşık on gün takımla yakından ilgilenir Yakup Bey. Sonuçta maçı Karagücü 3-1 kazanmış ve İstanbulspor'u kupa dışında bırakmıştır. İstanbulsporlular giderken: "Yaktınız bizim Kazansaydık Fenerbahçe'yle oynayıp, dünyanın parasını kazanacaktık" diyeceklerdir. Sonraki maçta Karagücü, Ercan ve Nedim'in gollerine engel olamayarak Fenerbahçe'ye 2-0 yenilerek kupaya veda edecektir.

Denizli Spor

Türkiye İkinci Futbol Ligi kurulunca, Denizli'de lige girilsin diye bir hareket başlayacaktır. Gerçekten de hemen ikinci yılda lige girilir. Yakup Bey'e göre, lige bu kadar çabuk girilebilmesinde iki etken rol oynamıştır: Nezir Okuş'un Denizli'de vali olarak bulunması ve biraz da Karagücü'nün İstanbulspor'u kupadan elemesi. Nezir Okuş, Gençlerbirliği Takımı'nda futbol ve basketbol oynamış sporcu bir validir. Türkiye İkinci Ligi'nin kurucusu, o dönemin ünlü spor adamı ve Futbol Federasyonu Başkanı Orhan Şeref Apak da yıllarca Gençlerbirliği Kulübü Başkanlığı yapmıştır. Bu tanışıklık işleri çok kolaylaştırır. Karagücü'nün de İstanbulspor'u elemesi, Federasyonun, "Denizli'de bir şeyler var" diye düşünmesine yol açmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda, Çaybaşı'nda kurulu Denizli Spor Kulübü'yle, Çelikleşilspor gençlik ve Pamukkale gençlik kulüpleri birleştirilerek, Denizli Spor adı altında 1966-1967 futbol sezonunda Türkiye İkinci Futbol Ligi'ne girilir. Kurucu Heyet'te, Dr. Samim Gök, Attila Sayiner, Fuat Özen, İlhami Süer, Şükrü Sarıoğlu, Mehmet Uçan, Birol Önder ve Yakup

Ünel bulunacak; Dr. Samim Gök kulübün ilk başkanı olacaktır.

Altan Santepe

Kulüp kurulur kurulmaz, doğal olarak, hemen teknik direktör arayışlarına başlanır. Herkes bir isim söylemektedir. Yakup Bey Altan Santepe'yi önerir. Altan Santepe Denizli'de kısa dönem sekiz ay kadar askerlik yapmış, bu süre içinde Denizlispor camiasıyla ve tabii olarak da Yakup Bey'le tanışmıştır. Askerliği süresince Altan Santepe'yle sık sık görüşen Yakup Bey kendisini yakından tanıma fırsatı bulmuş ve çok dolu, adeta taşmak için yer arayan bir adam olduğu izlenimi edinmiştir. Bundan başka, Altan Santepe kültürlü, Yeni Asır Gazetesi'nde spor yazıları yazan, dil bilen, teknik direktörlük kursunu İngiltere'de tamamlamış bir adamdır. Yakup Bey'in önerisinin altında, Santepe'nin bu nitelikleri yatmaktadır.

Sonuçta, Yakup Bey'den bunları dinleyen Yönetim Kurulu öneriyi kabul eder. Yakup Ünel, Attila Sayiner ve Fuat Özen, Altan Santepe'ye teklif götürmek üzere İzmir'e giderler. O zamanki Konak Meydanı'nda bulunan Atıf Çay Salonu'nda yapılan görüşme sonunda anlaşmaya varılır ve Altan Santepe Denizlispor'un ilk teknik direktörü olarak göreve başlar. Altan Santepe yönetimindeki Denizlispor birinci yıl beşinci altıncı sıralarda yer bulabilecek, ama ikinci yıl üçüncü, üçüncü yıl da ikinci sıraya yükselecektir. Yakup Bey'in ifadesiyle, Denizli henüz onun gibi bir teknik direktör daha görmedi; hatta ona göre bilgisi, kültürü ve disipliniyle Türkiye'de bile böyle antrenör ne yazık ki çok az.

Genç yaşta kanser nedeniyle aramızdan ayrılan Santepe'yi saygı ve rahmetle anıyoruz.

Yakup Ünel, Bir Kupa Töreninde

1952, Yeşil Spor Kadrosu

Futbolcu B. Ali İmza Atrıyor. Yöneticiler (Soldan Sağa) Fuat Özen, Yakup Ünel, Attila Sayiner, Halil Narin ve Noter Katibi Güngör Tekelioğlu

Bölge Müdürlüğü

1967 yılında Bölge Müdürlüğü boşalmış ve yeni bir Bölge Müdürü arayışına girilmiştir. Dönemin valisi Ziya Durakoğlu'na, "Bölge Müdürlüğüne Yakup Bey'i getirin, bu işleri en iyi o bilir; şimdi Yeşilspor'u da bıraktı, çok faydalı olacaktır" denilir. Vali de Yakup Bey'i çağırarak teklifini yapar. Ancak Yakup Bey, "Beyefendi beni affedin, benim bir işim var; Bölge Müdürlüğü'nden alacağım parayla geçinemem; zaten bu işe çok para harcadım, bir daha bulaşmak istemiyorum." diyecektir. Birkaç gün sonra, Vali'nin makam otomobili Yakup Bey'i evinden alarak Pamukkale'ye götürür. Orada, Ziya Durakoğlu, Ulvi Yenal ve eşi, bir de Spor Bakanlığı Müsteşarı Orhan Bilgin yemektedirler. Uzun sohbetlerin sonunda Yakup Bey Denizli'ye Bölge Müdürü olarak dönecektir. Yakup Bey bu görevi yıllarca büyük bir başarıyla yürütecek, herkesi kucaklayan davranışıyla, beyefendiliğiyle ve arkasında hiçbir şai-be bırakmayarak bu makama damgasını vuracaktır.

Sıkıntılı Yıllar

Denizlispor yetmişli yılların ortalarında çok büyük bir mali sıkıntı içine girer. Futbolculara yemek bile yediremez duruma düşmüştür. Yakup Bey bölge müdürü olarak, Bölge mutfağından aylarca yemek verir futbolculara. Eskişehir'e deplasmana gidilebilmesi için Bölge'nin İkt. minibüsünü vererek gitmelerini sağlar. Kulüp, değil transfer ücretlerini, futbolcuların aylığını bile ödeyememektedir; çünkü bütün gelirlerine icra gelmiştir. O, cesaret göstererek önce futbolcuların ve çalışanların maaşlarını öder, kalanı icraya yatırır; ancak müfettiş geldiğinde, "Sen bölge müdürüsün Denizlispor'un muhasibi değil, bu yaptığın da kanuna aykır" diyecek, Yakup Bey de kendisini, "Ben burada Futbol Federasyonunu temsil ediyorum, dolayısıyla futbolcuların halda-

rını korumak da görevlerim arasındadır." diyerek savunacaktır.

Denizlispor'un Maliye ve SSK'ya olan borçlarının anaparası 80 bin lira kadardır; ancak, ceza ve faizlerle bu rakam çok yükselmiş ve ödenemez hale gelmiştir. Bir gün, o dönemde Denizli Valisi olan Münir Güney, Yakup Bey'i çağırarak: "Yakup Bey, bir mali af yasası çıktı, sadece anaparayı ödeyebilirsek Denizlispor'u borç batağından kurtarabileceğiz. Bir girişim yap, bu parayı bul; yoksa bu borç bu kulübü götürür." der. Büyük paradır, bulmak imkânsız gibidir. Yakup Bey'in aklına Halit Lengerli gelir. Kendisini Bisiklet Ajansı yapmıştır, dolayısıyla da çok sık ve iyi görüşmektedirler. Lengerli hall vakti yerinde bir adamdır da aynı zamanda. Ona, "Halit Abi durum böyle böyle, bana seksen bin lira verebilir misin?" der. Halit Lengerli bir an düşünüp, "Vereyim ulan! Nasıl ödeyeceksin?" deyince Yakup Bey de, "Denizli'de oynanan her maçtan sonra gelip bir kahvem i çeceksin ve 10 Bin lira alacaksın" diyerek parayı temin eder. Böylelikle Denizlispor'un borcu sıfırlanmış, kulüp adeta yeniden doğmuştur. Yakup Bey, "Halit Abi'yi rahmetle ve şükranla anarım, bu günlere nasıl gelindiğinin bilinmesi ve hizmetli geçenlerin de unutulmaması gerekir." diyor.

Tesisler

Bu gün Bölge binasının ve tesislerin bulunduğu yörelerde, düşünülen fuar alanı için arsa üretilirken, Yakup Bey Vali'ye, "Bize buralardan şöyle 100 bin metre kare kadar bir yer verin, ileride oraya spor tesisleri yapılısın" der. Vali de, "Karşılığında siz de stadyumun yanındaki boş arsayı bize verin; Fuar Birliği için tesis yapalım." deyince anlaşma sağlanır. 2.210 metre kare arsaya 100.000 metrekare arazi takas edilmiş olur. Yakup Bey, bu işin o zaman, ileriyi göremeyenler tarafından tenkit edildiğini söyleyip

soruyor: "Bu arazi olmasaydı, Denizlispor'un tesisleri, Federasyon'un kamp yerleri, spor salonu, yüzme havuzları nereye yapılıyordu söyler misiniz? Bu gün icab etse orada yeni bir stadyum yapılacak kadar daha yer var. Mevcut stadyum da zaten şehrin orta yerinde kalmış durumda."

Vefa mı?

Yakup Ünel, Denizli'ye geldiği 1943 yılından, maçlara gidemeyecek kadar hastalandığı, 2000'li yılların başlarına kadar, Denizli futboluna hizmet etmiş, bu uğurda varını yoğunu "Helal olsun!" diyerek harcamış, 1967 yılından 1985 yılına kadar da 18 yıl bölge müdürü olarak, yine Denizli için çok faydalı işlere imza atmış bir 'simgesel' adam'dır. Bu niteliği boşuna yakıştırmadık; çünkü futbol denildiği zaman bizim kuşağın aklına önce -herhangi bir ünlü futbolcu değil- 'Yakup Bey' gelir. Sonuçta, her futbolcu kendi dönemi içinde futbolunu oynayıp sahadan çekilmiş, ama Yakup Ünel yarım asırdan fazla sahalarda kalarak spor için çalışmıştır.

İşte bu Yakup Bey'den, şu sözleri işitip utanmak bize düştü: "Bu camiada vefa diye bir şey kalmamış Sevgili Kardeşim! Bir sürü saygısızlık da gördüm, ama onları anlatmaktan hicap duyanım; ancak, şu kadarını söylemeden geçemeyeceğim: Bir yıldan fazla bir zamandır hastayım ve maça gidemiyorum. Kulüp yönetiminden (Zafer Katrancı Yönetimi. Ö.G.) bir Allahın kulu da -gelerek değil, onu beklemem- bir telefon ederek, 'Yakup Abi geçmiş olsun, nasılsın, bile demedi. Bu mudur?' Beni bir Faik (Akdil) arar, bir de Habip (Erkal). Hastalığımı duymuş olmalı ki, geçenlerde Fahri'yle (Ergür), Amatör Spor Kulüpleri Başkanı Ali (Erişkin); daha sonra da Ünver'le (Cengiz), Erhan (Fenil) geçmiş olsun demek için geldiler sağ olsunlar."

ALBÜM

Yakup Bey artık aramızda değil ne yazık ki, 2004 yılında kaybettik kendisini, yani özür dileyemeyiz; tek yapabileceğimiz rahmetle, saygı ve şükranla anmaktır. Bilmiyorum... Belki daha fazlası da yapılabilir.

Not: Bu yazının hazırlanmasında yaptığı hatırlatmalar için sevgili Habib Erkal'a teşekkür ederim.

1966 Denizlispor Kuruluşundan Sonra Sezon Açılışında Vali Nezih Okuş'un Ziyareti

1966, Denizlispor - Nazilli Spor Maç Öncesi

1966, Nevzat, M. Ali, Atı, K. Bülent, İsmet, B. Bülent, Çetin, Tevfik, Eroğ, Ünver, Ali

Bir Futbol Duayeni

FUAT ÖZEN

Ömer GÖKMEN

1965, İncilipınar'da Denizli Spor Çolpağına Öncesi

Esnafspor'u çalıştıracak olan Fuat Özen, takımı ilk çalışmaya çıkardığında, "Gençlerbirliği'nden lisanslı, büyük futbolcu gelmiş" falan diye duyanların idmanı izlemeye geldiklerini hatırlıyor.

Fuat Özen, o ilk idmanın hoş bir anısını şöyle anlatır: "Ellerimi talan çırparak idmanı idare etmeye çalışıyordum ki, Yakup Bey bana 'Düdükle idare etsin' diyerek bir düdüğü göndermişti".

Denizli futboluna önemli katkıları bulunan Fuat Özen, 25 Ağustos 1930'da Akşehir'de doğmuştur. İyi bir futbolcu olup, amatör olarak Akşehir'de futbol oynayan Özen, 1956 yılında iki yıl sürecek olan Maliye Meslek Kursu'na katılmak üzere Ankara'ya gider. Orada, bir tanıdığı aracılığıyla çıktığı deneme idmanında beğenilerek Gençlerbirliği'nin lisanslı futbolcusu olur. Özen, Gençlerbirliği'nin bir iki özel maçında da oynayacak, ancak kadronun kurulmuş olması nedeniyle o sezon takıma giremeyecektir. Yine bir rastlantı sonucu, bu defa antrenör olacak ve amatör bir takım olan Dikmenspor'u kurs süresince çalıştıracaktır. İki yıllık kursu bitiren Fuat Özen, 30 Ağustos 1959'da Denizli Vergi Dairesi'ne tayin edilmiş ve bir daha ayrılmamak üzere Denizli'de yaşamaya başlamıştır.

Esnafspor

Evini yerleştirerek normal yaşamına başlayan Özen'in, ilk yaptığı şeylerden birisi pazar günü olunca maça gitmek olacaktır. Yeşilspor'un bir maçını izlemiştir. Pazartesi günü işyerine geldiğinde futboldan söz açılır. Vergi kontrol memuru Osman Ünsal'ın "Denizli'de iyi futbol vardır." sözü üzerine: "Ben göremedim." der ve ekler: "Futbol var da, öyle ahım şahım bir şey değil." Futbolla ilgili derecesini öğrenen Osman Ünsal, Fuat Özen'i, kendisinin de futbol oynadığı ikinci amatör küme takımı olup, bir türlü birinci kümeye çıkamayan Esnafspor'u çalıştırmaya ikna edecektir. Fuat Bey'in, takımı birinci kümeye çıkardığı takdirde şart koştuğu "bir takım elbise" işi de, kulübün yöneticilerinden Sümerbank çalışanı Nail'in kumaşı vermeyi, yine yöneticilerden Şeytan Pazar'ında Terzi Faruk'un da dikmeyi vaat etmesi üzerine halledilmiş olacaktır.

Böylelikle Fuat Özen'in, uzun yıllar sürecek olan Denizli'deki futbol yaşamı başlamış olur. Esnafspor'u ele alan Özen, takımı ilk çalışmaya çıkardığında, "Gençlerbirliği'nden lisanslı, büyük futbolcu gelmiş" falan diye duyanların idmanı izlemeye

1961, Fuat Özen Bir Maç Öncesi

1961, Fuat Özen - Osman Ünsal

1957, Soraykaly Spor- Denizli Takımı

geldiklerini hatırlıyor. İzleyiciler arasında **Yakup Bey** de bulunmaktadır. Yakup Bey'le, o ilk idmanda yaşadığı hoş anıyı şöyle anlatıyor: *"Ellerimi falan çırparak idmanı idare etmeye çalışıyordum ki, Yakup Bey bana 'Düdükle idare etsin.' diyerek bir düdüğü göndermişti."*

Fuat Özen, o yıl Esnafspor'u birinci amatör kümeye çıkarır. Fakat şanssız bir rastlantı olarak, o sene Esnafspor'un sekiz oyuncusu birden askere gidecektir ve yine o sene, amatör kümede transferler de dondurulmuştur. Kalan oyuncularla takım oluşturmaya çalışan Özen, o yaşına rağmen sahaya çıkıp, on birinci adam olarak futbol oynamak zorunda kalacak, ama herkesin tekrar düşecek gözüyle baktığı takım kümede kalacaktır.

Pamukkalespor

Futbol Federasyonu'ndan gelen bir yazıyla, aynı isimde iki takım olamayacağı bildirilmiştir. Aydın Esnafspor Kulübü daha önce kurulduğu için Esnafspor'un adını değiştirmek gerekir ve Denizli'nin simgesi olduğu için takımın adı **Pamukkalespor** yapılır.

O dönemdeki oyuncuların hemen hemen tamamı ortaokul ve lise öğrencileridir. Futbol yüzünden tahsil hayatını sürdürememiş olan Fuat Bey, futbolcularının okul durumunu kontrol etmekte ve dersleri iyi olmayanları idmanlara ve maçlara çıkarılmamaktadır. Bu nedenle öğünerek, *"Onun için benim oyuncularımın içinden pek öyle 'el cepte' gezen çıkmamıştır."* diye ekliyor. O dönemden hatırlayabildiği bazı futbolcularını da şöyle sıralıyor: **Sadettin Sücüllü, Fadil Dağdelen ve Ağabeyi, Arif ve İlhan Kellecioğlu Kardeşler, Sadettin ve Oğuzhan Tantunç Kardeşler, Kenan (Parlak), Günay (Nanay), Sarı Zeki, Barış.** Hatta babası izin vermediği için lisans çıkartılamayan Ziraat Bankası Müdürü'nün oğlu **Uğur'u** da, Oğuzhan'ın lisansıyla bir seneden fazla oynatacaktır.

Denizlispor

Yakup Ünel, Fuat Özen, Bölge Müdürü Hilmi Yağcıoğlu gibi daha bir kaç spor adamı, futbolu Türkiye'ye yaymak için ikinci bir lig kurulacağını öğrenmişler ve "Biz bu işi nasıl yaparız?" diye düşünmeye başlamışlardır. **Nezih Okuş** Denizli Valisi'dir, Federasyon Başkanı **Orhan Şeref Apak**'ın da Gençlerbirliği Kulübü Başkanı olduğu dönemden sporcusudur ve Apak kendisini çok sevmektedir; öyle ki, Denizli'ye geldiğinde *"Nerede benim Kara Oğlan?"* diye soracak ve bir toplantı için Tahran'a gittiğini öğrenip selam bırakacaktır. Sonuçta Denizli, Türkiye İkinci Futbol Ligi'ne kabul edilir.

Fuat Özen, Başkan'ın Teknik Müşaviri'nin de Akşehir'den arkadaşı çıktığını ve ona baskı yaptığını söylüyor, ama lige girişteki asıl etkenin bu Başkan-Vali ilişkisinin olduğunu özellikle belirtiyor.

Sonuçta; Yeşilspor, Pamukkalespor ve Çaybaşı'nda kurulu, ama sadece tabelası olan ve yönetim yeri kahvehane olarak kullanılan Denizlispor kulüpleri birleştirilerek Denizlispor adı ile kulüp kurulur. Ardından kurucu Yönetim Kurulu oluşturulması gerekmektedir. Vali'nin başkanlığında toplanılır ve Yönetim Kurulu şu isimlerle oluşturulur: **Dr. Samim Gök, Yakup Ünel, Fuat Özen, Halil Havutçu, İlhami Süer, Birol Önder ve Attila Sayiner.** Dr. Samim Gök kulübün ilk başkanı olacaktır.

Yönetim Kurulu çalışmalara başlar. 1966 Haziran ayının ortalarıdır, temmuz ayında sezon açılışları başlayacaktır. Öncelikle bir teknik direktör bulmak gerekmektedir. Lakin ortada hiç para yoktur; sadece, Belediye Başkanı **Mehmet Candoğan**'ın 50 bin lira verme vaadi vardır. Samim Gök, Yakup Ünel, Attila Sayiner ve Fuat Özen parayı istemek üzere Belediye Başkanı'na giderler. Başkan sözündedir, ancak Muhasebe Müdürü, İçişleri Bakanlığı'nın bir genelgesini öne sürerek paranın verilemeyeceğini söyler. Maliyeci olarak Fuat

Özen'in bulduğu bir formülle parayı almak mümkün olacaktır.

Tam o sıralarda **Altan Santepe** futbolu bırakmış, teknik direktörlük yapmaya başlamıştır. "Bir kumar oynayalım, Altan Santepe'yi getirelim, başarılı olursa ne ala, olmazsa vakit kazanmış oluruz." düşüncesi hâkim olur. Yakup Ünel, Fuat Özen ve Attila Sayiner, İzmir'e giderek Santepe'yle anlaşmayı yaparlar. Fuat Özen, Yönetim Kurulu Üyeliğinin yanı sıra, "Genel Kaptanlık" görevini de üstlenecektir. Futbolcuların her türlü sorunuyla ilgilenen Özen, Altan Santepe'nin olmadığı günlerde de takımı çalıştıracaktır.

Denizlili futbolculardan **İnanç (Toker), Fahri (Ergür)** ve kardeşi **İsmail, Hayri (Demireren), Şükrü (Gençoğlu),** Merkez Gençlikli **Orhan** da takıma alınacak; ancak onlar Altan Santepe'nin sıkı idmanlarına dayanamayarak kısa sürede ayrılacaklardır. İlk transfer edilen futbolcu **Altınordu Adil**'dir. Bir transfer koşturması başlar. Torbalı'da iki iyi futbolcu olduğu, bunları **Aydınspor**'un kapacağına söylenmesi üzerine, sabaha karşı Torbalı'ya giden Fuat Özen, bunlardan biri ile anlaşacak ve Denizli'ye getirecektir; bu futbolcu, takımda yıllarca oynayacak olan **Saki**'dir. Daha sonra **Uşaklı Mehmet** alınır. Altan Santepe de **Altay Genç Takımından Atı, Büyük Ali ve Büyük Bülent**'i getirmiştir. Türkiye'nin her yerinde futbolla ilgilenen Denizlililere mektuplar yazılarak, futbolcu izleyip haber vermeleri istenir. Denizgücü'nden **Güngör, Ankara Jandarma Gücü'nden Erol** ve tabii ki daha pek çok futbolcu alınacak ve çok güçlü bir ekip kurulmuş olacaktır. Bu takım, başında Altan Santepe'yle 3 yıl başa gürleşmiştir.. Fuat Özen: *"O, 1966-67'deki takımı bana verseler, hiç teknik direktör falan da istemedim, bu günkü ligin tozunu attırır şampiyon olurum."* diyor.

1968 yılında kulüpteki görevinden ayrılan Fuat Özen, daha sonra **Turan Bahadır** yönetiminde, **Necdet**

Çizmeçi ve Yakup Ünel'le birlikte, bir süre de 'Teknik Komite' üyesi olarak çalışmış, sonunda da fiili hizmete noktayı koymuştur; gönül bağına hiç koparmadan tabii.

Hizmetlerinden dolayı kendisine şükranlarımızı sunuyor, sağlıklı ve uzun bir ömür diliyoruz.

Denizli Merkez Gençlik Kulübü

Denizli'nin köklü spor kulüplerinden Merkez Gençlik Kulübü'nü Ahmet Akşit'in ağzından dinleyelim:

"Denizli'de futbol geçmişi eski yıllara dayanmaktadır. Denizli Merkez Gençlik 1936 yılında tescillenmiş bir kulüptür. Bu nedenle şehir merkezindeki en eski takım olma hüviyetini taşıyor. Mübadele yıllarında ülkemize gelen vatandaşlarımızın yerleştiği İstiklal mahallesinde filizleniyor. O dönemde şehirde ayrıca Sağlıkspor, Sümergücü, Kınıklıspor, Yücebağspor, Adaletspor takımları da faaliyete geçti."

Ahmet Akşit sözlerine şöyle devam ediyor: "İstiklal mahallesinde kurulan takım büyük bir coşkuyla desteklenirdi. Bugün Beşiktaş'ın 'çarşı grubu' ne ise, Merkezgençlik taraftarı da aynıydı diyebiliriz. 1970'li yıllarda kadınlı-erkekli maçlara gidilirdi. Maçlardan bir gece evvel top lambaların altında maçlarda atılacak sloganlar belirlenirdi. O güzellikler yok şimdi. 1970'li yıllarda Sümersporda, İstiklal mahallesinde 6-7 topçu ekme yedi. Bunlar sokak topçusuydu. Topçular sokak aralarında oynayan çocukların istidat görülenlere şans verilmesiyle bulunurdu.

Nebi Barut, Ali Yeşilmenderes, Faik Vardar, Halil İbrahim Yemenoğlu, Kadir Gürgey(Beşiktaş), Ali İpek, Bahtiyar Yorulmaz (Fenerbahçe), Uğur Çalış, Ali Yalçın, Salih Ayaklı(koltuksuz) gibi 10-12 tane profesyonel futbolcu vardı. Av. Yılmaz Yemenoğlu da burada oynadı."

1961, Pamukkalespor kadrosu

1964, Merkez Gençlik Takımı

1969, Merkez Gençlik - Karagücü Maç Öncesi

Denizlispor'un 1 No.lu Üyesi

ATTILA SAYINER

Ömer GÖKMEN

1960'lı yılların başlarında iki yıl Çelikleşil Spor Kulübü'nün başkanlığını yapan Attila Sayiner, Denizli Spor Kulübü'nün de kuruluş aşamasında yönetim kademesindedir. Sayiner, Türkiye'nin hiçbir yerinde olmadığı kadar değerli insanların takımın amigoluğunu yaptığını şu sözlerle hatırlatıyor: "Mesela, çocuk hastalıkları mütahassısı bir doktor olan Haşim Zincircioğlu, elinde bayrakla sahayı turlar, bir olay olduğunda ise çok iyi ağabeylik yaparak herkesi susturabilirdi. Dincel ve Coşkun Dımışkı kardeşler, Rifat Okşan (Cici Berber). Boksör Halit'in kardeşi Apartman Ahmet (Lengerli) de, gerektiğinde tribünlerde fizik gücüyle de fayda sağlamıştır. Bir Kelçioğlu Saim; geldiğinde ayakkabılarının arkası basık bir kabadayı iken, futbol sayesinde kendini yetiştirmiş, yıllar içinde çok sevilen bir insan haline gelmişti."

Yakup Bey'in "Attila da bu işin hastalarındandır ve çok hizmeti geçmiştir" dediği Attila Sayiner'in futbola ilgisi, memleketi Buldan'da çocukluk yıllarında başlamıştır. Buldan Denizli'nin, hem sanatsal hem de sportif yönden önde gelen bir kazasıdır. Hiç bir kazada iki takım yokken, Buldan'da iki voleybol ve iki futbol takımı mevcuttur: **Buldan Gençlik Spor** ve **Buldan Mevlâk Spor**. Buldan aslında bu iki takımı, biraz da siyasi kutuplaşmaya borçludur. O dönem, kutuplaşmanın, kahvehanelerin bile ayrıldığı derecede yoğunlaştığı bir dönemdir. Demokrat Parti taraftarları futbol takımlarını da ayırmak isteyerek Mevlâk Sporunu kurmuşlardır.

İlkokuldan sonra babasının, öğrenimine İzmir'de devam etmesini istemesi üzerine İzmir'e giden Sayiner, Karataş Ortaokulu ve İnönü Lisesi'nde (şimdi Namık Kemal) okuyacaktır. Usede, o dönem **Altay** Takımında oynayan Cemil, Muzaffer, Kamuran gibi oyuncularla aynı sınıfta olması futbola olan ilgisini iyice artıracak, üç büyükler başta olmak üzere Alsancak Stadyumunda oynanan hiç bir maçı kaçırmayacaktır.

Liseyi bitiren Sayiner, baba mesleği olan eczacılık tahsilini yapmak üzere İstanbul'a gidecek ve kendi deyimiyle 'futbolun tam membaini' düşmüştür. Bir yandan fakültedeki derslerine devam ederken, diğer yandan da büyük bir keyifle ve neredeyse hiç birini kaçırmaksızın, futbol maçlarını izlemektedir. Çocukluğunda tuttuğu Buldan Gençlik'in renkleri siyah beyaz olduğu için, İzmir'de Altay, İstanbul'da da Beşiktaş taraftarı olmuştur. Bu yoğun ve bilinçli izlemeler kendisinde gerek kurallar, gerek oyun taktikleri, gerekse takımlar ve oyuncular konusunda iyi bir futbol bilgisi ve kültürü oluşmasını sağlamıştır.

Eczacılık Fakültesi'ni bitiren Attila Sayiner, altı yedi ay kadar Buldan'da babasına yardımcı olarak bir anlamda son stajını yapmış, 1959 yılında da Denizli'ye gelerek ilk eczanesi-

ALBÜM

Denizli Valisi Nezih Okuş veda gününde penaltıbotası yaparken, Attila Sayiner, İsmail Süer ve Hakkı North ile birlikte

1962, Denizli'de Erkekler Sporcuları Maçı
Yer: Denizli Şehir Stadyumu

1968, Antrenör Altın Sontape Başkan Dr. Samim Gük, Asbaşkan Attila Sayiner ve Mehmet Uçan

ni açmıştır. Bir yandan yoğun bir iş temposuyla çalışırken, bir yandan da yapısı ve yatkınlığı nedeniyle sosyal faaliyetlere katılmakta, bu alanda da **Raşit Özkardeş**, **Münir Kuyumcu** gibi saygın ve yardımsever işadamlarının yanında, yardım derneklerinde çalışarak deneyim kazanmaktadır.

Çelikleşilspor

1960'lı yılların başlarıdır. O dönemde Çelikleşil Spor Kulübü'nün başkanı olan **Bekir Karakurt**, Attila Bey'in futbola olan ilgisinin ve birikiminin farkına vararak, zamanın valisi **Lütfi Uraz'a**, "çok iyi bir başkan adayı buldum vali bey" diyerek onu takdim edecektir. Valinin, "biz de destekleriz" sözü üzerine, Attila Bey'in deyişiyle, Bekir Karakurt bu işten kurtulacak ve kendisinin futbol yöneticiliği hayatı başlayacaktır. Maddi manevi bir takım sıkıntıları içinde kulüp başkanlığını iki yıl kadar yürüten Sayiner sonunda yönetimi bırakacak, Hakem Komitesi Başkanlığı, Güreş Temsilciliği gibi görevlerle spora hizmeti sürdürürken Denizlispor fırtınası başlayacaktır.

Denizlispor

Futbol yöneticiliğinden ağzı yanan Attila Sayiner, Denizlispor'un kuruluşu için arayış toplantıları yapan Vali **Nezih Okuş'un** ilk bir iki toplantısına katılmaz. Ancak, **Fuat Özen'in** kurucu yönetimde görev almak için Attila Bey'in de yönetimde yer almasını şart koşmasıyla işler değişecektir. Attila Bey, kentlinin üç büyük yöneticisi Vali **Nezih Okuş**, Belediye Başkanı **Mehmet Candoğan** ve Emniyet Müdürü **Münir Daldal'in** yaptıkları baskı sonucu daha fazla direnmenin ayıp olacağı düşüncesiyle, bazı şartlar ile sürerek yönetimde yer almayı kabul etmek zorunda kalacaktır. Attila Bey'in ilk şartı kendisinin kulüp başkanı yapılmamasıdır; çünkü önceki başkanlık döneminde çok yalnız bırakılmış ve çok zorluk çekmiştir. "bizle-

rin, halkın sevip saydığı birleştirici bir isim başkan yapılmalı" düşüncesindedir. Daha sonra, önceden hesaplanmış olan, kuruluş için gerekli 80 bin liranın temin edilmesi, ayrıca sinema biletlerine konacak bir teberru ile kulübe sürekli bir gelir sağlanması gerektiğini öne sürer. Bu isteklerinin yerine getirileceği sözünü alan Attila Bey için, kolları sıvamaktan başka yapacak bir şey kalmayacaktır.

Kurucu Yönetim

Bu işe soyunurken Attila Bey'in kafasında, ekipte bulunmalarını şart gördüğü iki isim vardır: **Yakup Ünel** ve **Fuat Özen**. Nitekim sevilen, sayılan bir isim olarak **Dr. Samim Gök'ün** başkan, Attila Bey'in de asbaşkan olduğu kurucu yönetim kurulu şu isimlerden oluşacaktır: **Yakup Ünel**, **Fuat Özen**, **Mehmet Uçan**, **Halil Havutçu**, **İlhami Süer**, **Şükrü Sarıoğlu** ve **Biröl Önder**. Samim Bey sembol bir isim olarak kulübün başında bulunacak, yükün büyük kısmını ise Attila Bey sırtlanacaktır. Bu kurulda, zamanımız yönetim kurullarında yer alan insanlar gibi para sahibi hiç kimse yoktur. Kulüp sadece Belediyenin ve halkın desteği ile yürümüştür. 'Halkın desteği' derken, bu halkın içinde Denizlili zengin işadamlarından hemen hiç birisi yoktur; onlar Denizlispor'u hiç benimsememişler ve destek de olmamışlardır. "Yönetim anlamında ise dışarıdan yardımcı olan bazı dostlarımızı anmak isterim" diyor Attila Bey ve **Necip Nurlu**, **Sadettin Kıbrıslıoğlu**, **Coşkun Önen**, **Hikmet Kızılhisar** ve **Halil Narin'i** hatırlıyor. Bu isimler de zaten daha sonraki yönetim kurullarında görev alacaklardır. **Şevket Karakurt** ise yönetime hiç girmemesine rağmen maddi manevi çok destek olmuş ve ağabeylik yapmış birisi olarak Attila Bey'in belliğindeki yerini koruyor.

Amigolar

Attila Bey, Türkiye'nin hiçbir yerinde olmadığı kadar değerli insanların takımın amigoluğunu yaptığını, bunun da takıma çok büyük katkı sağladığını belirtiyor ve onları anımsatıyor: "Mesela, çocuk hastalıkları mütehasssisi bir doktor olan **Haşim Zincircioğlu**, elinde bayrakla sahayı turlar, bir olay olduğunda ise çok iyi ağabeylik yaparak herkesi susturabilirdi. **Dincel** ve **Coşkun Dımışkı** kardeşler, **Rıfat Okşan** (Cici Berber). **Boksör Halit'in** kardeşi **Apartment Ahmet** (Lengelli) de, gerektiğinde tribünlerde fizik gücüyle de fayda sağlamıştır. **Bir Kelçioğlu Saim**; geldiğinde ayakkabılarının arkası basık bir kabadayı iken, futbol sayesinde kendini yetiştirmiş, yıllar içinde çok sevilen bir insan haline gelmişti."

Yöneticiliğe Nokta

Attila Bey, 1966 yılında bu kulübün kurulabilmiş olmasını Denizli açısından çok önemli bir başarı olarak görüyor ve "Trabzonspor bile bizden bir sene sonra kurulmuştur" diye ekliyor. Haklı olarak da kulübün kuruluşu aşamasında önemli rollerden birini oynamış olmanın gururunu yaşıyor. Aldığı görevi üç buçuk yıl başarıyla sürdüren Attila Sayiner, kendi yönetim anlayışıyla bağdaşmayan bir takım davranışları karşısında yönetim kurulundaki görevinden istifa edecektir.

Yakup Bey

Attila Bey, o ilk kuruldan geriye sadece **Fuat Özen**'le kendisinin kaldığını söyleyerek, "Hepsinin büyük emek ve hizmetleri olmuştur, ölen bütün arkadaşlarımızı rahmet ve şükranla anıyorum" diyor. Ancak, **Yakup Ünel'in** spor âlemindeki yerinin çok ayrı olduğunu belirterek, onun hakkındaki düşüncelerini şöyle ifade ediyor: "Benim nazarımda, sadece Denizlispor'a değil, Denizli sporuna

bu güne kadar en çok hizmeti veren kişi tartışmasız Yakup Ünel'dir. Neredeyse bütün hayatını geçirdiği Denizli'de, futbolculuk, yöneticilik, hakemlik, Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü yapmış; sporun bütün dallarında sayısız gencin yetişmesini sağlamıştır. Yakup Bey unutulmayacaktır ama ölümsüzleşmesi için mutlaka, yeni yapılacak bir stadyuma veya mühim bir spor yapısına isminin verilmesi gerekir. Bu gün nasıl Ali Sami Yen, Avni Akar gibi isimler stadyumlara verilmişse, inanın Yakup Ünel onlardan çok daha fazla hizmeti dokunmuş bir spor adamıdır. Bizler onunla müştereken çalışarak kurvetlendik, ama temel direk daima Yakup Bey olmuştur. Ben Denizli'de ikinci bir kişi düşünemiyorum ve ısrarla ölümsüzleştirilmesi taraftarıyım; burada, Belediye'ye, Beden Terbiyesine, Denizlispor Kulübüne ve tüm Denizlispor camiasına görev düşer."

Yakup Bey yazısını, "Vefa mı?" diyerek ve içimiz burkularak bitirmiştik. Attila Sayiner'in bu içten önerisi biraz olsun içimizi ferahlatı. Dileriz ki bu yazılanlar bir kıvılcım olsun ve gerekenin yapılması için bir hareket başlatsın. Attila Bey, Yakup Bey'e gösterdiği vefayı, eski yönetici, futbolcu, hakem ve benzeri spor adamlarına da göstermekte; onları, zaman zaman yaptığı yemekli toplantılarda bir araya getirerek hasret gidermelerine vesile olmaktadır. Kulübün kuruluşu aşamasında verdiği emek, her spor yöneticisine örnek olmasını dilediğimiz davranışları ve de vefası nedeniyle kendisinin, Denizlispor tarihinde 'unutulmaması gerekenler' listesine adını yazdırdığı kanaatindeyiz.

Not: Bu yazının hazırlanmasında yaptığı habiretmalar ve verdiği fotoğraflar için sevgili Ali Göksu'ya teşekkür ederim.

1960, Çiğdemspor Takımı

19 Mart 1967, Denizlispor kadrosu, Denizli Şehir stadi

Arıgıoğlu ile Taraftarların Çatışması

Buldan'da futbol ve aşk!..

MUSTAFA KINCI

Kıncı Mustafa'nın düğün günü. Maçın başında Sarayköyspor kaptanı Kasap Salih güya jest yaparak bir buket çiçek vererek Kıncı Mustafa'yı tebrik ediyor. Maçın 25. dakikasinda Kıncı Mustafa ceza alanı içinde gol pozisyonunda şut çekmek üzereyken, Sarayköyspor kaptanı Kasap Salih arkadan gelip çelme takarak düşürüyor, Kıncı Mustafa'nın sağ ayak bileği üzerinden iki yerinden kırılıyor. Sedyeye ile sahadan çıkarılıyor. Tedavi ettiriliyor, ayak kalçaya kadar alçıya alınıyor. Özel araba ile evine getiriliyor, alçılı ayak ile gerdeğe giriyor. Futbol aşkı işte...

Suavi UYUM

Mustafa Kıncı (1933-2009) futbol hayatına 1947 de kale arkasında "top toplayarak" ve "Buldan deresine kaçan topları dereden getirerek" başlamıştır.

İlçemizin ilk futbol sahası Alanya-zı ile Buldan deresi arası, Bostancıların Kahvesi'nden (Meydan Pide Salonu) Karşıyaka mahallesine giderken dereye kadarki binaların bulunduğu arazi idi. 1950 yılının başında şehir hamamı dahil Numune Kardeşlerin (Pekdemir) ve bitişliğindeki parktan itibaren fırın, hamam ve bitişliğindeki binaların bulunduğu arazi birkaç sene saha olarak kullanıldı, daha sonra şehir garajı olarak kullanıldı. 1952 den sonra Cumhuriyet mahallesindeki Sağlık Ocağının (Dispanser) karşısı, yeni yapılan Gökçe Ana Okulu binasının bulunduğu yerde tahminen beş bin metrekarelik alan üçüncü saha olarak hizmet vermeye başladı.

Ortaokul öğrencileri 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı gösterilerini bu sahadada sergilerdi.

1968'den itibaren şimdiki şehir stadı dördüncü saha olarak hizmet vermeye başlamıştır. İlçemizde 1950 yılına kadar Buldan Gençlik Spor Futbol Kulübü vardı. 1950 den sonraki siyasi alandaki CHP-DP çelişmesi kulüp yönetimine sıçrayınca kulüp yönetiminden ayrılanlar Mekikspor kulübünü kurmuşlardır. 1950 de kulüp binası Hacıbının(Deştimanın) Hanı'nın içindeki Hacı Rıza'nın Kahvesi idi.

Kıncı Mustafa 1952 de askerden gelince futbol hayatını Gençlikspor kulübünde devam ettirmiştir. Üç ay sonra Gençlikspor kulübü futbolcuları Velç Halil Demirdağ ve Sağır Nuri Duyar ile birlikte üçü Mekikspor kulübünde futbol oynamaya başlar. O

yıllarda transfer olayı yaygın olmadığı için kulüp değiştiren futbolculara hain gözüyle bakılır, maç esnasında seyirciler böyle futbolcular için kötü sözler sarfederlerdi. O günden bu günlere çok şeyler değişti. Transfer olayı normal olay olmaktan öte ticari ve mafyamatik bir sektör haline gelmiştir. Mustafa Kıncı 1953 yılında Denizli Yeşilspor kulübüne transfer olmuştur. Oynadığı takımlarda 9 sırt numaralı forması ile santrafor mevkiinde top oynamıştır.

5 Kasım 1955 Pazar günü Kıncı Mustafa'nın düğünü var ve Denizli Yeşilspor ile Sarayköy Amatör lig futbol karşılaşması yapılacak. Sarayköysporlular Kıncı Mustafa'nın düğünü sebebiyle oynamayacağını düşünerek maçı kazanmalarına kesin gözüyle bakıyorlar. Yine de Kıncı Mustafa'ya haber salarak "maça oynamaya gelmemesini, kendileri

İçin maçın çok önemli olduğunu, maçta oynarsa bir yanının sakatlanacağını" söylerler. Pazar günü öğleyin Denizli Yeşilsporlu yöneticiler Buldan'a gelerek futbolcuları Kınıcı Mustafa'nın düğününü tebrik ediyorlar. Sarayköyspor maçında oynaması için ısrarla ricada bulunuyorlar. "Futbol Aşkı" ağır basıyor. Gelin, damat evine getirildikten sonra, Kınıcı Mustafa yöneticilerin arabasıyla Denizli'ye maça gidiyor. Denizli şehir stadında maça çıkıyor. Maçın başında Sarayköyspor kaptanı Kasap Salih güya jest yaparak bir buket çiçek vererek Kınıcı Mustafa'yı tebrik ediyor. Maçın 25. dakikasında Kınıcı Mustafa ceza alanı içinde gol pozisyonunda şut çekmek üzereyken, Sarayköyspor kaptanı Kasap Salih arkadan gelip çelme takarak düşürüyor, Kınıcı Mustafa'nın sağ ayak bileği üzerinden iki yerinden kırılıyor. Sedye ile sahadan çıkarılıyor. Tedavi ettiriliyor, ayak kalçaya kadar alçıya alınıyor. Özel araba ile evine getiriliyor, alçılı ayak ile gerdeğe giriyor.

Buldan'da Buldan Gençlikspor, Mehdikspor ve Buldanspor'da görev yapan kaleciler:

Hidayet Gördeslioğlu, Çatpat Yaşar, Kasap Sarı, Bodur Halla, Bokşör Kamil, GÜLÜ Habip, Çılbakların Şadi, Sakarın Habip, Gökçe Salih'in Hasan, Hallasının İsmet, Muhtar Sede Süleyman, Çöpel Yılmaz Büyükdere, Necati Vardar, Çanakçı Halil İbrahim Tepeli, Pat İbrahim, Doktor Hakkı yeğeni Tuncay, Mertek Teflik Üğdell, Kazım Gördeslioğlu, Ramazan Saat, İbrahim Ermiş, Faruk Koçer, Mehmet Gökçeoğlu, Ethem Var, Ali Rıza Var, Musa Koç, Ramazan, İsmail, Atalay Karaca, Bekir, Senan, Banş, Ali Dikici, Serhat, Can, Altan, Eren, Serdar Oymak.

Mustafa Kınıcı

1940'ü Yıllar Buldan Gençlik Spor Takımı

1950'ü Yıllar Buldan Gençlik Spor Takımı

Geçmişten Bugüne Kurulan Takımlar

SARAYKÖYSPOR

TEVFIK ÖNDER

1947 yılında Sarayköy'de doğdu. 16 yaşında o zamanki adıyla Sarayköy Gençlikspor kulübünde futbol hayatına başladı. İki sene kadar burada oynadıktan sonra Denizlispor'a transfer oldu. Denizlispor'da bir yıl oynadıktan sonra İzmir Karşıyaka'ya transfer oldu. Dört sezon burada futbol oynadı. Daha sonra Denizlispor'a geri döndü. 1977 yılına kadar futbol hayatına devam etti ve otuz yaşında profesyonel futbolu bıraktı. Daha sonra amatörliğe Sarayköy'e geri döndü ve kırk beş yaşına kadar hem oynadı hem de takımı çalıştırdı. Sarayköyspor, üçüncü lige çıktığı o yıllarda hem genel kaptanlık hem antrenör yardımcılığı yaptı.

Tevfik Önder, futboldan sonra İzmir Akademi'yi bitirdi, ama okul ile ilgili bir çalışma hayatı olmadığından bahseden Önder, çiftçilik yaptı, otuz yaşında nişanlanıp, evlendi. Daha sonra askere gitti. Askerliğini yedek subay olarak İzmir'de denizci olarak yaptı. Bir süre de tavukçulukla uğraştı. 1991 yılında iki sene kadar restoran çalıştırdı. Emlak işleri ile de ilgilenen Önder daha sonra emekli oldu.

Futboldan sonra, profesyonel manada antrenör olmadı, olmak da istemedi, evlilik yaptığı için. Kendisinin ifadesiyle "antrenör olacak kişinin bekar hayatı gibi bir hayatı olmaması gerekiyor"

O dönemlerde Cumartesi günleri maç için Sarayköy'den Denizli futbolcular gideceği zaman dolmuşun içinde hazırlanarak mahalledeki esnafında dükkanları kapatıp maça gittiğini, otobüsün içi çok kalabalık olduğu için Kumkısık yokuşuna gelindiği zaman arabanın çekmediği, yolcuların arabadan inip otobüsü istediklerini söylüyor.

1926 yılında Denizli'de kuruldu. Sarayköy gençlik adını kullanıyordu. Üçüncü lige terfi edince 1984 yılında Sarayköyspor adını aldı. Renkleri kırmızı-siyahtı.

Sarayköy sporda uzun yıllar ter döken futbolcu Tevfik Önder(Çengel Tevfik) o günleri şöyle anlatıyor:

"1971'de Denizli'ye geldim. 1977'ye kadar profesyonel oynadım. 30 yaşında bıraktım. 45 yaşına kadar da amatör oynadım. Ali Cengiz, Şener Oğuzlar, Uğur Tezel, Ünver Cengiz, Kasap Salih, Yılmaz Yemenoğlu, Edip Kuyumcuoğlu, Melih Garipler, Bayram Ali, Kasap Salih, Metin Önder, Yaşar Garipler, Ersun Yanal Sarayköyspor'a emek vermiş kişilerdir. O zamanlar Sarayköyspor'un içinde olan Ali Cengiz, Şener Oğuz, Uğur Tezel, Ünver Cengiz, Yılmaz Yemenoğlu arkadaşlarım arasındadır."

Tevfik Önder, kulübün sembolü çekse de halen yaşamakta olduğunu ifade etmiştir. Üçüncü lige gittiği zaman 1984 yılında Sarayköy Gençlikspor, Sarayköyspor adını aldı ve değiştirmiştir.

Kulübün en başarılı dönem Denizli amatör liginde yaşadığı yıllardır. Sarayköyspor tarafından profesyonel kulüplere transfer olan isimler arasında Edip Kuyumcuoğlu, Melih Garipler de yer almaktadır. Sarayköy gençlik sporunun ilk döneminde Kasap Salih, Ziya Kaya, Bayram Ali, Vahap, Metin Önder gibi eski hem yeni dönem, Sarayköyspor İnanç Toker gibi isimler kulübün sembollerindedir.

Daha önceki yıllarda Denizlispor futbolcularının birçoğunun kadrolardan yetiştirilip Denizli kadrosuna girdiğini anlatan Tevfik Önder, şimdiki yıllarda Denizli kadrosuna dış ülkelere transferler yapıldığını söylüyor.

Sarayköyspor'da oynayıp, profesyonel kulüplere transfer olan isimler arasında Edip Kuyumcuoğlu, Melih Garipler de yer almaktadır. Sarayköy gençlik sporun ilk döneminde Kasap Salih, Zito Lakaplı Bayram Ali, Vahap, Metin Önder (hem eski hem yeni dönem), Garip Yaşar, İnanç Toker gibi isimler kulübün sembollerindedir.

1979, Sarayköyspor takımı

O yıllardaki şartlara değişen Tefik Önder çok zorluklar çektiklerini, kısıtlı imkanlar içinde top oynadıklarını söylüyor. Profesyonel liglerin futbolcu masraflarını kulübün karşıladığını, amatör liglerde ise böyle bir imkan olmadığını, durumu iyi olan futbolcuların masraflarını kendilerinin karşıladığını belirtiyor.

O dönemlerde Cumartesi günleri maç için Sarayköy'den Denizli'ye futbolcular gideceği zaman dolmuşun içinde hazırlandıklarını, mahalledeki esnafında dükkanları kapatıp maça gittiğini, otobüsün içi çok kalabalık olduğu için Kumkısıık yokuşuna gelindiği zaman arabanın çekmediği, yolcuların arabadan inip otobüsü ittirdiğini söylüyor.

1968, Sarayköy Gençlik Kurumu

Geçmişten Bugüne
Kurulan Takımlar

BULDAN GENÇLİKSPOR KULÜBÜ

Suavi UYUM

Buldan Gençlikspor kulübü 1932'de kurulmuştur. Renk siyah beyaz idi. Demokrat Parti iktidara geldikten sonra 1948'de Yakup Türkmenoğlu, Terzi Hacı, Badak İbrahim Ocakçı Gençlikspor yönetiminde görev almak istememişler, yeni bir kulüp kurmaya teşebbüs etmişlerdir. Gençlikspor kulüp Başkanı Zeki Efeoğlu çoğu CHP'li olan bu kişilere teklif götürerek isteyen arkadaşlara kulüp yönetiminde görev verebileceklerini söyler ama teklifleri kabul edilmez. 1948'de Dördeylüspor adında bir kulüp kurulur. Birkaç ay sonra kulübün adı Mekikspor olarak değiştirilir. Renk yeşil beyaz idi. 1969 yılında Gençlikspor ve Mekikspor kulüpleri Buldanspor adıyla birleşmiş, renk yeşil siyah olmuştur.

Mekikspor kulübü kurulduktan sonra Gençlikspor kulübü oyuncularının Mekikspor'a geçmeleri için çeşitli faaliyetler yürütülür. Futbolculara veya ailelerine tezgah alıverme ve dokuma ipliği verme en çok vaat edilen transfer şeklidir.

Mekikspor başkanı Terzi Hacı, Gökçe Musa'nın evine, oğlu San Ahmet'in (Ahmet Gökçe) Gençlikspor'dan Mekikspora geçmesini gerçekleştirmek için 1 Nolu Dokumacılar

Kooperatifi Başkanı İdris Duran'ı (Duran Bilgin) gönderir. İdris Duran, Gökçe Musa'nın hanımı Meryem Teyze ile akraba oluyor. Meryem Teyze Kasap İsmail'in kızıdır. İdris Duran ailesine oğulları San Ahmet'in Mekiksporda futbol oynaması karşılığında motorlu tezgah ve bir yumaklık iplik vereceklerini teklif eder. Aldığı emir ve yetki bu şekildedir. San Ahmet'in annesi Meryem teyze söze girerek şöyle der. "Duran kardeş, bak biz akrabayız, bu çocuklar siyaset sebebiyle birbirleriyle zıt durumda. Senin bu teklifini kabul etmiyoruz. Akrabam olarak evimiz her zaman açık ama top konusunda bir daha buraya gelme!" Bu sohbetler olurken ,ev sapa bir yerde olmasına rağmen evin önünden gelip geçen erkek sayısı artıyor. Peynirci Sakar Osman, Koreli Bahçet ve arkadaşları evin önünde bir ileri bir geri gidip geliyorlar, bir taraftan da, " Kasap kızı Meryem teyze" diye yüksek sesle bağırıp geçirlermiş. San Ahmet bir şeyler olduğunu sezinlemiş. Evlerinden dışarı çıkmış, Yarangümeli tatlı su çeşmesine doğru baktığında çeşmenin önünde yumruk büyüklüğünde taşlardan yığın görür. Yanında da Gençlikspor kulübü adamları dikeliyor. Sarı Ahmet eve geri dönüyor. Anlıyor ki İdris Duran'ı Gençlik-

spor taraftarları takip etmişler, evden çıktığında dövcekler, taşıyacaklar. İdris Duran'ın hiçbir şeyden haberi yoktur. Ayrıca takip edenlerden ilk kişi Arabacı Yahya ile Kalaycı Mustafa Bartan'dır.

İdris Duran eve gidip üst kata çıkınca evin alt katına tezgah odasına girerek üst kattaki konuşmaları dinlemişlerdir. Sarı Ahmet odaya girince ailesine bir şey demiyor. İdris Duran'ın koluna girerek, "Vakit epey ilerledi, ben sizi köprüye kadar geçireyim, birlikte gidelim, ben sizi oradan uğurlarım..." der. Evden çıkarlar, Tatlı su çeşmesi tarafından değil de aksi yönde evin arkasından Arabacı Yahya ile Tosun Albey'in evinin arasından Çelebilerin Kahvehanesinin yanından köprüye geldiklerinde İğdeli Cemil (Kör Cemil) ve arkadaşları geçerler. Sarı Ahmet ve İdris Duran evden ayrıldıktan sonra alt kata gizlenen Arabacı Yahya ve Kalaycı Mustafa evden çıkarırken Meryem teyze bunları görür. Durumu hemen anlar. İdris Duran'a zarar vermemelelerini tembihler. Köprü üzerinde İğdeli Cemil, İdris Duran'a "Buralarda ne işin var?" diye sorar. İdris Duran "Oğlum beni Mekiksporlu yöneticiler gönderdi, elçiye zeval olmaz!" der.

1948 de Dördeylüspor adında bir kulüp kurulur. Birkaç ay sonra kulübün adı Mekikspor olarak değiştirilir. Renk yeşil beyaz idi. 1969 yılında Gençlikspor ve Mekikspor kulüpleri Buldanspor adıyla birleşmiş, renk yeşil siyah olmuştur.

1967, Tarzan Mehmet başkanlığında Buldan Gençlik Spor Kulübünün maçtan önce kadrosu

Korkudan da Sarı Ahmet'in koluna sıkı sıkı yapışmıştır. Bu arada Arabacı Yahya ve Kalaycı Mustafa da köprüye gelmiştir. Arkadaşlarına, "Biz şahidiz, Sarı Ahmet kabul etse dahi ana-sı Meryem teyze kabul etmeyecek!" derler. İğdeli Cemil ve arkadaşları da İdris Duran'a "Bir daha akşamları evinden dışarı çıkma." diye tembih ederek Alanyazı'ya doğru gitmesine izin verirler.

KAYNAKÇA

Sarı Ahmet Göke - 1935
İbrahim Aksoy - 1946
Avni Yılmaz - 1952
Nadir Top - 1935

BULDAN GENÇLİKSPOR, MEKİKSPOR VE BULDANSPOR-DA TOP DYNAYAN BULDANLILARDAN , BAŞKA TARIM-LARA TRANSFER OLARAK GİDEN FUTBOLCULAR,
Yapar Göçten- Söğespor
Sarı Ahmet Göke- Nazilli Menderespor , Burdur Şekerspor, Uşakspor
Kıncı Mustafa - Denizli Yeşilspor
Sağır Nuri Duyar- Denizli Yeşilspor
Süçü Mehmet-Denizlispor
Mehmet Demirel -Söğespor
Milk Akdoğan -Saraylıyspor
Tuncer Özyurt- Pamukörenspor
Mehmet Gökeoğlu- Pamukörenspor
Salih Yılmaz Gümüşlerspor
Tayfur Türkan - İstanbulspor
Habip Kızıltz- Kasımpaşa
Mehmet Kürban- Ankara Toprakspor
Kıyılı Hüseyin Erol- Denizli
Yıldırım Ya- Odemişpor
Talemtaki Mustafa - Aydınspor
Arap Ahmet Kaya- Buharkentspor
Ali Ebiçe- Denizli Söğespor
Murat Arabacı- Denizli, Nazilli,spor
Behçet Özyurt- Kuşadasıspor
Kazıdevişlerin Ömer Eldinc- Denizli Konakspor
Serhat Babacan -Denizli Konakspor
İbrahim Gonca - Denizli

1968, Buldan Gençlik Spor Kulübünün kadrosu

1969, Merkez Gençlik- Buldan Gençlik maçtan önce

Geçmişten Bugüne Kurulan Takımlar

TAVAS GENÇLİKSPOR

(TAVAS BİRLİKSPOR)

1964'te, Denizli Stadyumunda Çivil Gençlik ile oynanan maç öncesi

1961 Yılında Çayırdaki Top Sahasında Yapılan İlk Formatlı Tavas Gençlik Futbol Takımı

Tavas'ta futbola genel ilgi, 1960-61'lerde Kültürspor-Esnafspor rekabetiyle başladı. Tavas'tan kalkıp Denizli'de okuyan gençlerden oluşan Kültürspor ile Tavas'ta esnaflık yapan ve "çırak" olan bir çok arkadaştan oluşan Esnafspor'un zaman zaman toprak ve taşlı (şimdiki Tavas Stadyumunun olduğu) yerde yapılan maçlardan sonra, yepyeni bir amatör takım çıktı: Tavas Gençlikspor.

Mehmet İNAN

Tavas'ta Yılmaz Gençlikspor'un kuruluşu Cumhuriyet'in üçüncü yılına denk geliyor. Tavas Gençlikspor olarak teşekkülü ise 1954'e rastlar. Bu konudaki bilgiler rivayet kabilinden Tavas'ta kayıtlara şöyle böyle geçmiştir.

Büyüklerimiz ve ağabeylerimizden futbola ilgilenenlerin çok büyük bir bölümü Çayır'daki top sahasında top koşturmuşlardır. Tabi ki amatörce ve gayriresmî olarak, önceden de mahalle maçları yapıyordu. Ama aslında Tavas'ta futbola genel ilgi, 1960-61'lerde Kültürspor-Esnafspor rekabetiyle başladı. Tavas'tan kalkıp Denizli'de okuyan gençlerden oluşan Kültürspor (İbrahim Lebeoğlu, Emin Kırdök, Bekir Sıtkı, Yakup, M. Ali, Hüseyin ve Mehmet İnan) ile Tavas'ta esnaflık yapan ve "çırak" olan Adil Kallı, Mehmet Urlu, Ramazan Köylü, Halil

Kaçan, Bekir Yağcı, Hüseyin, İbrahim gibi bir çok arkadaştan oluşan Esnafspor'un zaman zaman toprak ve taşlı (şimdiki Tavas Stadyumunun olduğu) yerde yapılan maçlardan sonra, yepyeni bir amatör takım çıktı: Tavas Gençlikspor.

Güçlülük sağlanan bazı imkânlarla tamamen amatör ruhla yapılan bu çalışmalara Berber Nazmi'nin, Dr. Kenan Bey'in H. Emin Elyas ve Adil Kallı'nın çok büyük emekleri ve katkıları olmuştur. Uzun yıllar Denizli amatör kümede top oynayan gençlerimiz nihayet 1980'li yılların ortasında, etrafı taş örgüyle duvarı çekilmiş ve tribün yerleştirilmiş yeni haliyle kendi sahasına kavuştu. Sarısiyah renklere sahip olan Tavas Birlikspor'un hâlâ Tavaslı gençlik için bir ışık olduğu kesin.

"Kademeli Müdafaa yapın, çocuklar!..."

"1968 yılında amatör bir maçta ilk yarım saatin sonunda kırmızı kart gören Durmuş Ali Kınlı abimiz, oyundan çıkarken geride kalan biz takım arkadaşlarına dönerek şöyle seslendi: "Kademeli müdafaa yapın çocuklar!...". Ben, Adil ve Yakup defansta oynuyorduk. Biz, birbirimize baktık ve "peki ama kademeli müdafaa ne demek." diye sorduk. Ne demek istediğini anlamamıştık. Sonradan öğrendik ki, birimiz ileriye gittiğinde onun yerini birilerinin "doldurması" gerekiyormuş. Biz zaten bunu hep yapıyorduk, ama bunun futbolun teknik deyişiyle kademeli müdafaa olduğunu duymamıştık. Meğer hep yapageldiğimiz oyun stiline farkında değillmişiz."

KALESPOR

1981 Yılında Kaymakamlık Kupasını Kazanan Kale Gençlik Spor

Ağırlıklıla futbol üzerine koyulaşan sohbet ortamı, bu arada yapılan "çift kale" maçlarla kardeşlik havası iyice perçinleşir. İşte bu birlik beraberlik, Kale'de yeni bir takımın doğmasına yol açar.

1980'lerin başı... Top oynayacak yer olmadığı için bugünkü Hürriyet İlköğretim Okulunun bahçesinde eski bir deri topla gelişigüzel vakt geçirenler vardır. Sayılan onu geçmeyen gençler maç yapmaktadırlar. Kale'ye daha yeni atanmış olan Halk Eğitim Müdürü Mehmet İnan, bu gençleri görür, onların arasına karışır ve onlara arkadaşlık ve ağabeylik yapar. Ağırlıklıla futbol üzerine koyulaşan sohbet ortamı, bu arada yapılan "çift kale" maçlarla kardeşlik havası iyice perçinleşir. İşte bu birlik beraberlik, Kale'de yeni bir takımın doğmasına yol açar. Daha sonra Halk Eğitim Müdürü olduğu için "Kaymakamlık Kupaları" tertiplenmeye başlanır. Derken ilçede her geçen zaman top koşturanların sayısı artar. Öyle ki, turnuvarın daha ilkinde on-on iki takım birden

katılır. Henüz sahası olmadığı için maçlar Hükümet Konağının eğimli geniş bahçesinde yapılır. Özellikle hafta sonları, Kale'nin yerli halkı ile köyden gelenleriyle hükümet konağının bahçesi maçları izleyenlerle dolup taşar. Futbola halkın bu ilgisi, yeşil-beyaz renklere sahip olacak olan Kalespor'un 1984'de kurulmasına vesile olur. Böylece Kalespor hem bir stada kavuşur hem de amatör kulüp olarak resmen tescil alır. Kalespor'a bir şekilde emeği geçen isimler zikredilmeye değerdir: Mehmet İnan, Musa Uygan, Mustafa Dellirgen, Alaattin, Mehmet Karayavaz, Mehmet Türköz, Ali Pişirici, Fahri Kutlu, Tahir Manav, Senol Çimentepe, Osman Cura, Hasan Kocagümüş, Mehmet Ün, Beşer Ün, Hasan Köseoğlu, Muhlip Temiz, Zekeriya Cabbar, Ahmet

Erdem, Ali Sayıntürk, Ahmet Aracı, Cemil Erdem, Osman İçke, Osman Bingöl, Yahya Uzdilli, İbrahim Pekgözel, Mehmet Çakanel ve daha niceleleri...

“PAS VERME VAHAP, KENDİN DALI!”

Çeliksporun kalecisi Deli Yalçın anlatıyor: 1958-59 yıllarıydı. Merkez Gençlikspor'la iddialı bir maç yapıyorduk. Maçın başından itibaren rakip takımın taraftarları, beni kızdırmaya çalışıyorlardı. Ama içlerinden biri vardı ki beni hakikaten deli etti. Bir an için maçı unutup çocuğun üzerine koşmaya başladım. Stadin dışına atladığımı görünce ben de stat dışına çıktım. Bir de baktım ki beni kızdıran çocuk ayağını tutarak yerde kıvranıyordu. Tüm kızgınlığım bir anda geçti. Gülerek yanına gidip 'Ne oldu üleni' dedim. Acıyla ayağını gösterdi. Kırıldı zannettim ve hemen faytona atlayıp hastaneye götürdüm.

Mehmet KORKUTALP

Sarayköy Gençlik'te top Vahap'a geldiğinde, kapalı tribündeki 15-20 kişilik bir grup hep bir ağızdan "PAS VERME VAHAP KENDİN DALI.. PAS VERME VAHAP KENDİN DALI.." diye tezahürata başladı. Vahap hareketlendi. Önüne gelen birkaç Çelikeşilsportu oyuncuyu çalmlayarak onsekize gelmeden Deli Yalçın'ın koruduğu kaleye şutunu attı. Top kalenin epey uzağından dışarı çıktı. Tezahürat yapan grup Vahap'ı çılgınca alkışlarken, takım arkadaşları Kasap Salih ile Bayram Ali'nin sert bakışları ve pek hayırlı olmayan mınkdanışları arasında Vahap yerne dönüyordu.

Daha Denizspor kurulmamış profesyonel Türkiye Ligi emeklilik devrindeydi. Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş maçlarını radyo ve gazetelerden takip eden futbolseverler futbol seyir zevklerini de mahalli amatör küme maçlarında gideriyorlardı.

Maç saatine kadar birlikte gezen ve arkadaşlık yapan futbolcular maç sırasında, takımları kadar kendi aralarındaki rekabeti de sahaya yansıtıyorlardı. Seyirciler de çoğunlukla arkadaşları olduğu için maçlar hem oyuncular hem de seyirciler için doyumsuz bir tat oluşturuyordu.

Santra çizgisinin ortadaki 20 basamaklı 50-60 metre eninde bir kapalı tribün. Kapalı tribünün sağında ve solunda futbol oynanan alanı biraz geçen geniş ve yüksek 3 veya 4 basamaklı açık tribünler. Kale arkaları ile karşı taraf ise futbol alanı ile aynı zeminde olan bir stat. Sağ açık tribünden sol açık tribüne geçerek futbolcularla aynı seviyede oyunu seyrederek gitmenin mümkün olduğu bir stat düşünün. İşte Denizli Amatör ligi maçları zeminini toprak boşlukları kumla doldurulan yazın tozu kışın ise çamurlu, tahtadan ve köşeli olan yan kale direkleri ile demir perçinleri-

O devrin efsane futbolcuları olan İnanç, Yörük İrfan, Kocaman Fahri, Çivrilili Tekin, Kasap Sallı, Bayram Ali gibi futbolcular böyle bir sahada parlamışlardı. Bu oyuncuların maç içinde gerek saha içindeki ve gerekse tribündeki seyirci arkadaşları ile girdiği esprili ve argolu diyaloglar seyredenlerin gelecek haftalarda oynanacak maçlara gelmelerini sağlayan en büyük etkindi. Yalçın Göksele'nin o günlerle ilgili ilginç bir anısı da var.

Yalçın Göksele P.T.T. Ankara'daki Denizli Pamukkale Spor'a ilk müsabakeli profesyonel sporcu nakil ve teselli mukavalesi yapıyor.

nin, kale üst direğinin eğriliğini engellemeyemediği bir sahada oynanırdı.

O devrin efsane futbolcuları olan İnanç, Yörük İrfan, Kocaman Fahri, Çivrilili Tekin, Kasap Sallı, Bayram Ali gibi futbolcular böyle bir sahada parlamışlardı. Bu oyuncuların maç içinde gerek saha içindeki ve gerekse tribündeki seyirci arkadaşları ile girdiği esprili ve argolu diyaloglar seyredenlerin gelecek haftalarda oynanacak maçlara gelmelerini sağlayan en büyük etkindi. Yalçın Göksele'nin o günlerle ilgili ilginç bir anısı da var.

Bir maç esnasında Kaleci Deli Yalçın(Yalçın Göksele) birden kalesinden fırlayıp Merkez Gençlikspor taraftarlarının olduğu yere doğru koşmaya başlıyor. Bunu gören Merkez Gençlikspor taraftarları içlerinden birini stadi çevreleyen taş duvarın üzerine çıkarıyorlar. Duvara çıkan kişi de sahanın dışına atılıyor. Hızını alamayan Yalçın, kapalı tribün altındaki çıkış kapısından sahanın dışına yöneliyor. Sonra ne mi oluyor Deli Yalçından dinleyelim. "58-59 yıllarıdır. Çelikspor'un

kalesini koruyordum. Merkez Gençlikspor'la iddialı bir maç yapıyorduk. Maçın başından beri Merkez Gençliksporlu taraftarlar, her bir rakip takım seyircisi gibi beni kızdırmaya çalışıyorlardı. Ama içlerinden biri vardı ki beni gerçekten deli etti. Bir an için maçı unutup çocuğun üzerine koşmaya başladım. Stadin dışına atıldığımı görünce ben de stat dışına çıktım. Bir de baktım ki beni kızdıran çocuk ayağımı tutarak yerde kavransıyordu. Tüm kızgınlığım bir anda geçti. Gülerek yanına gidip 'Ne oldu üleni' dedim. Acıyla ayağımı gösterdi. Kırıldı zannettim ve hemen faytona atlayıp hastaneye götürdüm. Yıllar geçti, Pamukkale'de bir atelde uduyla çalıp söyleyen bir sanatçının nihavent şarkılarına dayanamayıp eşimle dansa kalktım. Sanatçı bir süre sonra udu çalmayı bırakarak 'Yalçın Ağabey dedi. Hani yıllar önce maçı bırakıp beni kovalamış sanrada hastaneye götürmüştün ya işte o adam benim.' O adam Denizlili sanatçı udi Hasan Yüreğil idi."

58-60 lı yıllarda Denizli'de futbolcu seyirci ilişkisi bu idi. Seyircilerin spor

anlayışları ve sonuca bakışlarını Avukat Vural Cengiz'in anlattığı şu anekdot çok iyi anlatmaktadır. Buldan'ın iki takımı Buldan Gençlik ve Buldan Mekiksporun maçı bitmiş ve seyirci dağılmaktadır. Buldanspor maçı 7-2 gibi farklı bir skorla kazanmıştır. Buldan Mekiksporlu bir seyirci yanındaki arkadaşlarına şöyle anlatır. "7 dene yedik emme 2 dene de salıyevordük."

O gün takımının yediği 7 gole hoşgörü ile bakıp attığı 2 gole sevinen bir anlayış, bugün bir yenilgide kulüp basan oyuncu döven bir anlayışa dönüşmüştür

"Hani şarkılar bizi bu kadar incitmezken,

Hani körkütük sarhoşken gençliğimizden,

Daha biz kimseye küsmemişken daha kimse ölmemişken."

Eskidendi çok eskiden...

Sahil çok mu eskiden?

DENİZLİ' DE FUTBOLUN GELECEK PERSPEKTİFİ

Çağdaş MAVİOĞLU

Pamukkale Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Denizli'de futbolun geleceği için, kulüp felsefesinin oluşturulmasına ve altyapıya önem verilmesi gerektiği ortada. Futbolun bir yanının da "bilimsel" bir iş olduğunun farkına vararak çeşitli dallarda yetişmiş uzmanlardan destek alınması gerektiği de vurgulanmalı.

Denizli'de futbolun tarihsel arka plana gidildiğinde, neredeyse yüz yılı bulan geçmişe yaslanması elbette Denizli'de futbolun geleceğini bizlere düşündürüyor. Türk futbolunun dünya futbolu ile aynı standartlara ulaşması için yapılan çalışmalara Denizli futbolunun yöneticileri, antrenörleri, çalışanları bu standartlara ulaşmayı ve başarıyı sağlayacak uygulamalara bir an önce uyum göstermeye çalışmalı ve hızlı adımlar atmalıdır.

Günümüz futbolunun çağdaş yaklaşımlarla yönetilerek idare edildiği ülkelerdeki -İspanya, İtalya, İngiltere gibi- başarılı kulüplerin yapısına bakıldığında doğru işleyen bir sistemin varlığını görmekteyiz. Denizlisporun ve diğer takımların Türk futbolunun yakalamak istediği

bu başarıya, kısa ve uzun vade de hedeflemek üzere, sonuçların alınacağı doğru stratejik planlamanın yapılması elzemdir. Bu bağlamda kurumsallaşma çalışmaları, somut amaç ve hedeflerin belirlenmesi, marka değeri, alt yapı çalışmaları ve marketing çalışmaları, uzman kişilerle çalışarak sistemin işletilmesine geçilmelidir.

Gelirleri ve marka değeri bizden çok daha yüksek olan ülkelerin liglerindeki takımların altyapılarına bakıldığında "kulüp felsefesi" ile yetişmiş nitelikli oyuncularının olduğunu ve altyapıya gerekli önemin verildiğini ve sistemin işlediğini söyleyebiliriz.

Futbolun oyuncu kaynağı olan altyapıda teorik ve pratiğin

birleştirilerek futbol eğitiminin "bilimsel bir eğitim" süreci olduğu ve buna göre sürecin işlenmesi gerektiğine inanılmalı. Bu bağlamda kulüp değerleri ve sportif değerlerle gelişmiş nitelikli sporcular Denizli'deki futbol takımlarına ve dolayısıyla Türk futboluna kazandırılmalıdır. Sistemin doğru işletilmesi ile ekonomik ve sportif başarıda istikrar sağlanması ve Denizlisporun marka değerinin artırılması sağlanmalıdır.

Günlük yaşamımızda birçok yerde kullanıp attığımız pillerin zararı boyutundan büyük olmakta, gelişigüzel doğaya terk edilmesi halinde, içerdikleri ağır metaller toprağa, yeraltı veya yerüstü sularına karışmakta, beslenme zinciri yoluyla da canlı bünyesine geçebilmektedir. Bu özelliği nedeniyle kullanılmış piller özel koşullarda bertaraf edilmelidir.

Toprak kirlenmekten kurtuldu

DOÇEV, 10 yıl süren geri dönüşüm çalışmalarından 21 ton karşılığı yaklaşık 1 milyon 250 bin adet kullanılan pili çevresel zararlarından arındırarak 5 milyon m³ toprağı kirlenmekten kurtardı.

İlköğretim okulu öğrencilerinden örnek kampanya

DOÇEV olarak; **"Gelecek Kuşaklara Temiz Toprak Bırakalım"** sloganıyla yıllardır atık pil topluyor, toplumun bilincini artırmak amacıyla kampanyalar düzenliyoruz. Ülkemizin her köşesinden başta okullar olmak üzere talep eden çevre dostlarına toplama kumbaraları ve yayınlar göndermekte, biriken atık pilleri de teslim almaktayız

Yaşanabilir bir dünyayı paylaşmak dileğiyle...

Sümer Mah. 2262/ 4 Sokak No: 25 DENİZLİ
Tel: 0 258 265 11 11
docev@docev.org.tr www.docev.org.tr

22 Mart 1928, Denizli Hilâl Gençlik Futbol Takımı